

**Městská památková rezervace Jindřichův Hradec –
postoje občanů a veřejné správy k regeneraci a významu
pro
cestovní ruch**

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Katedra cestovního ruchu

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Cestovní ruch

**Městská památková rezervace Jindřichův Hradec –
postoje občanů a veřejné správy k regeneraci a významu
pro cestovní ruch**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

doc. RNDr. Jiří Vaníček, CSc.

Autor:

Lenka Chalupská

Jihlava 2009

Abstrakt

CHALUPSKÁ, Lenka: Městská památková rezervace Jindřichův Hradec – postoje občanů a veřejné správy k regeneraci a významu pro cestovní ruch, Vysoká škola polytechnická Jihlava, katedra cestovního ruchu, vedoucí práce doc. RNDr. Jiří Vaníček, CSc., Stupeň odborné kvalifikace: bakalář, Jihlava 2009. 94 stran.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části. První část seznamuje s památkovou ochranou. V kapitole 1. a 2. je věnována památkovému fondu a památkové péči, programy na podporu památek v České republice. Kapitola 3. seznamuje s Národním památkovým ústavem. V kapitole 4. jsou uvedeny Programy na ochranu kulturního dědictví, které jsou dotované z fondů Evropské unie. V kapitole 5. a 6. se zabývá Programy na ochranu kulturního dědictví v České republice a Evropské unii. Kapitola 7. je věnována městu Jindřichův Hradec. Druhá část práce se skládá z experimentální části, která je uvedena v kapitole 8. včetně vyhodnocení výsledků dotazníkového průzkumu.

Klíčová slova: Městská památková rezervace Jindřichův Hradec, Město Jindřichův Hradec

Abstract

CHALUPSKÁ, Lenka: The Urban conservation area Jindřichův Hradec – positions of Citizen and the Administration, College of Polytechnics Jihlava, Tourism Department, Head of Labour: doc. RNDr. Jiří Vaníček, CSc., Specialist Qualification: Bachelor, Jihlava 2009. 94 pages.

Labour is dividend into two main parts. The first part introduces the Monument protection. In Chapter 1 and 2 are described monuments protection and Urban Conservation Areas in the Czech Republic. Chapter 3 involve National Monument Institution. Chapter 4 lists programs subsidized by the European union Funds. Chapters 5 and 6 are dedicated to Programs for preservation of monuments in the Czech Republic and European Union. Chapter 7 is describe the Town of Jindřichův Hradec. The second part is experimental, in Chapter 8 are analyzed the results of the survey data.

Key words: Urban Conservation Area Jindřichův Hradec, The town of Jindřichův Hradec

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Městská památková rezervace Jindřichův Hradec – postoje občanů a veřejné správy k regeneraci a významu pro cestovní ruch“ vypracovala samostatně s pomocí publikací a zdrojů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Jihlava, dne 22. dubna 2009

.....

Podpis

Poděkování:

Chtěla bych velmi poděkovat vedoucímu bakalářské práce,

panu Doc. RNDr. Jiřímu Vaníčkovi, CSc. za čas, který mi věnoval během konzultací a také za odborné vedení práce. Dále bych chtěla poděkovat za poskytnutí informací panu PhDr. Milanu Burešovi, vedoucího odboru památkové péče Městského úřadu Jindřichova Hradce, panu Ing. arch. Václavu Bouškovi, vedoucímu oddělení územního plánování, SO Jindřichův Hradec a panu Alfredu Němcovi, místostarostovi Jindřichova Hradce.

Dále děkuji všem, kteří mi byli ochotni poskytnout potřebné informace, bez kterých by tato práce nikdy nemohla vzniknout.

Obsah

ÚVOD.....	11
TEORETICKÁ ČÁST	12
1. Památkový fond České republiky	12
1.1. Činnosti památkové péče	12
1.2. Památkový fond a jeho součásti.....	12
2. Památková péče v České republice.....	13
2.1. Historie památkové péče.....	13
2.2. Orgány a organizace státní památkové péče.....	14
2.3. Odborná organizace státní památkové péče.....	16
2.4. Legislativa v oblasti památkové péče	17
2.5. Národní památkový ústav	17
2.6. Městské památkové rezervace a zóny.....	18
3. Památková péče na mezinárodní úrovni	19
3.1. Zahraniční organizace působící na poli ochrany kulturního dědictví.....	19
4. Programy na obnovu památek v České republice.....	21
4.1. Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	23
4.2. Dotace občanským sdružením	24
4.3. Havarijní stav památek	25
4.4. Program regenerace městských památkových rezervací a zón	26
4.5. Program záchrany architektonického dědictví.....	32

4.6.	Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	33
4.7.	Program restaurování movitých kulturních památek.....	34
4.8.	Ostatní programy	35
5.	Programy na obnovu památek v Evropské unii	35
5.1.	Finanční mechanismy EHP/Norsko.....	35
5.2.	Strukturální fondy	39
5.3.	Regionální operační programy.....	44
6.	Město Jindřichův Hradec	45
6.1.	Prohlášení Městské památkové rezervace Jindřichův Hradec	46
6.2.	Občanské sdružení Česká inspirace	47
6.3.	Historie města	47
6.3.1.	Románské období	48
6.3.2.	Gotické období.....	48
6.3.3.	Období renesance a humanismu	49
6.3.4.	Období baroka.....	49
6.3.5.	Období 19. a 20. století.....	49
6.4.	Památky města Jindřichův Hradec.....	50
6.4.1.	Seznam památek	50
	EXPERIMENTÁLNÍ ČÁST	58
7.	Sekundární průzkum	58
7.1.	Program regenerace městské památkové rezervace Jindřichův Hradec	58
7.2.	Dotace z Programu regenerace MPR a MPZ.....	60

7.3.	Koncepční příprava regenerace MPR	62
7.4.	Cena za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ.....	63
7.5.	Finanční prostředky čerpané z Jihočeského kraje.....	64
7.6.	Finanční prostředky z rozpočtu města	65
7.7.	Finanční prostředky čerpané z jiných zdrojů	65
7.8.	Technický stav památek MPR Jindřichův Hradec.....	66
7.9.	Pozitiva a negativa památkového fondu Jihočeského kraje.....	69
8.	Primární průzkum	70
8.1.	Názory občanů	70
8.2.	Názory veřejné správy a památkového ústavu	82
8.3.	SWOT analýza	85
8.4.	Shrnutí.....	87
9.	Závěr	89
10.	Seznam použitých zdrojů.....	91

Seznam obrazových materiálů

Graf 1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013 ...	40
Graf 2 Vztah občanů k městu Jindřichův Hradec	71
Graf 3 Jak dlouho žijete v tomto městě?.....	71
Graf 4 Prohlášení Jindřichova Hradce za MPR	72
Graf 5 Příklady výhod vzniku MPR Jindřichův Hradec	73
Graf 6 Příklady nevýhod vzniku MPR Jindřichův Hradec	74
Graf 7 Setkání občanů s prohlášením města za MPR při jednání s úřady	74
Graf 8 Názory občanů na přínos MPR pro město.....	75
Graf 9 Povědomí občanů města o MPR.....	76
Graf 10 Setkání občanů s turisty a návštěvníky historického centra města.....	77
Graf 11 Názory občanů na zájem městské správy o problémy pamtkové ochrany	77
Graf 12 Vztah k městu kde trvale bydlíte	78
Graf 13 Zvýšení cestovního ruchu ve městě.....	79
Graf 14 Pohlaví respondentů	80
Graf 15 Věkové rozložení respondentů	80
Graf 16 Vaše nejvyšší dokončené vzdělání	81
Graf 17 Vaše zaměstnání	81
Graf 18 Místo výkonu zaměstnání.....	82
Tabulka 1 Priority pro poskytování dotací na projekty	23
Tabulka 2 Přímé a nepřímé pomoci při úhradě nákladů spojených s obnovou památek	30
Tabulka 3 Výše poskytování grantu z fondu EHP/Norska	36

Tabulka 4 Finanční mechanismus EHP/Norska	38
Tabulka 5 Členění území prostřednictvím statických a administrativních jednotek	43
Tabulka 6 Základní charakteristiky Programu regenerace MPR	59
Tabulka 7 Čerpané částky z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR	62
Tabulka 8 Výhody vzniku MPR Jindřichův Hradec	72
Tabulka 9 Nevýhody vzniku MPR Jindřichův Hradec	73
Obrázek 1: Památky UNESCO v České republice	22
Obrázek 3 Regiony soudržnosti NUTS II a kraje NUTS III v České republice	44
Obrázek 4 Znak města	Obrázek 5 Prapor města. 45

ÚVOD

V České republice se nachází velké množství kulturních památek. Některé z nich jsou tak významné, že tvoří městskou památkovou rezervaci nebo zónu. Veřejným zájmem České republiky je zachovat kulturní hodnotu těchto památek. Významnou oblastí hmotného kulturního dědictví je památkový fond České republiky, který je v této práci podrobně rozepsán.

Památková péče v Čechách sahá až hluboko do 19. století. Silný vliv na ni měla například vídeňská škola dějin umění a hnutí za záchranu staré Prahy, dále také války, kterými Čechy prošly a následná totalitní vláda. Český národ cítil obavu o kulturní sebezáchovu národa. A proto se památková péče znovu stala věcí veřejnou, a to ve smyslu zastavení chátrání a ničení památek a počátku jejich obnovy. Na tuto obnovu vzniklo mnoho nadací, orgánů i organizací.

Téma této bakalářské práce je Městská památková rezervace Jindřichův Hradec – postoje občanů a veřejné správy k regeneraci a významu pro cestovní ruch. Téma bylo zvoleno především proto, že péče o památky je aktuálním tématem a problémem. Památky jsou všude kolem nás, někdy si ani neuvědomujeme, jaké krásy nás obklopují. Naše okolí často bereme jako stereotypní a nezajímavé. Obvykle nás někdo musí upozornit na to, že prostředí, ve kterém žijeme, je krásné. Bohužel někdy pouze cizí návštěvníci a turisté dokáží skutečně ocenit krásu naší České země a kulturní dědictví, které jsme zdědili po našich předcích. Velice přínosné v péči o kulturní památky je možnost využívání dotací z evropských fondů, UNESCO a dalších programů.

Cílem této práce je také zmapovat výsledky Programu regenerace městských památkových rezervací a zón. Dále zjištění postoje občanů k obnově památek na území MPR, postoje občanů k plošné ochraně historických center měst a významu památek pro cestovní ruch, jakož i zjištěním názorů občanů na vliv turistů a návštěvníků v Jindřichově Hradci. Práce se také zabývá ověřením postojů představitelů samosprávy, státní správy a památkové péče na plošnou památkovou ochranu historického jádra Jindřichova Hradce a pozitivy i negativy této ochrany.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Památkový fond České republiky

Památkový fond (dále jen „PF“) tvoří jednu z nejvýznamnějších složek národního kulturního bohatství - národního kulturního pokladu České republiky a jedním z veřejných zájmů je zájem na uchování tohoto kulturního dědictví pro generace současné i budoucí. PF České republiky tvoří:

- a) věci a soubory věcí, kterým byla na základě zákona činností veřejné správy založena právní ochrana nebo jejich status součástí PF (kulturní památky, národní kulturní památky, památkové zóny, památkové rezervace, památky místního významu)
- b) věci a soubory věcí tzv. památkového potenciálu, tedy věci a soubory věcí, které mohou být předmětem památkového zájmu v budoucnu (věci, které jsou předmětem řízení o zápisu do seznamu kulturních památek, nebo archeologický nález).

1.1. Činnosti památkové péče

- ochrana památkového fondu
- uchovávání památkového fondu
- poznávání památkového fondu
- zprostředkování (prezentace) hodnot památkového fondu a zprostředkování jeho památkových hodnot veřejnosti

1.2. Památkový fond a jeho součásti

- a) **Kulturní památka** – kulturní památkou je věc nebo soubor věcí, která je výsledkem lidské činnosti a je zapsána v seznamu kulturních památek, tedy musí být významným hmotným pramenem poznání, vznikla v dějinném procesu kultivace světa jako významný umělecký, umělecko-řemeslný, architektonický, urbanistický či technický doklad; je významným pozůstatkem lidského osídlení na našem území v minulosti; váže se k významným osobnostem a událostem

- b) **Národní kulturní památka** – nejvýznamnější kulturní památky na našem území, které zásadním způsobem spoluutváří identitu jejího kulturního prostředí
- c) **Památková zóna** – viz kapitola „Památkové rezervace a památkové zóny“
- d) **Památková rezervace** – viz kapitola „Památkové rezervace a památkové zóny“
- e) **Památka místního významu** – je věc, která v celostátním významu nedosahuje takových památkových hodnot, aby se mohla stát kulturní památkou, ale její kulturně historická památková hodnota je významná pro region, ve kterém se nachází.
- f) **Památka s mezinárodním statusem** – kulturní dědictví, které je vedle evidence a právního statusu podle vnitrostátního práva evidováno také podle mezinárodních úmluv, jejichž smluvní stranou je Česká republika. ¹

2. Památková péče v České republice

Obor památkové péče je popsán jako soubor vzájemně provázaných odborných činností, jako například činností vědecko výzkumných, dokumentačních, legislativně právních, ekonomických, administrativních, investorských, projektových, stavebních či publikačních. Tyto činnosti vedou k poznávání, uchovávání a k prezentaci fondu kulturních památek. Zájem na památkové péči v naší zemi má mnoho subjektů, které v této práci budou podrobně rozepsány.

2.1. Historie památkové péče

Státní ústav památkové péče a ochrany přírody (dále jen „SÚPPOP“) byl ustanoven v roce podle zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách. Cílem bylo vytvářet odborně metodickou, vědecko-výzkumnou a informační základnu oboru památkové péče a ochrany přírody. Navázal na více než 150letou tradici instituce státní památkové

¹ Ministerstvo kultury České republiky. *Návrh věcného záměru zákona o památkovém fondu* [online]. c2007 [cit. 2009-05-03].

Dostupné na WWW: < http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatky/ma_korn7kvj3bac.pdf>.

péče v Rakousku-Uhersku, také na činnost předchůdců z první republiky – Státního fotoměřického ústavu, který působil od roku 1919 a na práci Státní památkové správy. Ústav byl založen především na práci specialistů. SÚPPOP se také podílel na koncepci základního mezinárodního dokumentu takzv. Benátské charty v roce 1964 a o rok později se účastnil založení Mezinárodního výboru pro památky a sídla (dále jen „ICOMOS“). V roce 1966 zorganizoval SÚPPOP mezinárodní symposium ICOMOS o regeneraci historických měst v Praze a v Levoči, které vyústilo v přijetí dokumentu, tzv. Levočské charty. „Normalizační“ sedmdesátá léta znamenala odliv zájmu totalitního státu o památky a městská jádra. V letech osmdesátých začala příprava nového zákona o státní památkové péči, který byl přijat v roce 1987 jako zákon č. 20. Usnesení vlády č. 230 v roce 1985 poukazuje na špatný stav památkových rezervací. V roce 1990 dochází k oddělení ochrany přírody od památkové péče a jejímu přidělení pod resort životního prostředí. Dochází k vyhlášení 209 městských památkových zón, souboru 61 vesnických památkových rezervací, 164 vesnických památkových zón, a 17 krajinných památkových zón. Ústav vytvořil „Koncepci ochrany historických měst v ČR v letech 1995-1997“ s výhledem do roku 2000. Celkový soubor zahrnuje přibližně 300 historických částí měst chráněných jako památkové rezervace nebo zóny. Po roce 1989 dochází k rozsáhlému vykrádání památek, především kostelů a kradená i legálně vlastněná umělecká díla jsou prodávána do zahraničí. Ústav památkové péče se významně podílí na boji proti krádežím a přičinil se o podobu zákona 71/1994 Sb., o vývozu a prodeji předmětů kulturní hodnoty. Tímto napomáhá identifikaci a navrácení kradených předmětů.²

2.2. *Orgány a organizace státní památkové péče*

Orgány vykonávající státní památkovou péči jsou podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči následující:

² Národní památkový ústav. *Státní ústav památkové péče. Historie a vývoj* [online]. c2003-2009 [cit. 2009-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.npu.cz/npu/souhrn/>>.

Ministerstvo kultury

Ministerstvo kultury České republiky (dále jen „MK ČR“) je ústředním orgánem státní správy pro kulturní památky. Zpracovává prognózy, koncepce a návrhy dlouhodobých výhledů rozvoje státní památkové péče a posuzuje tyto návrhy. Sestavuje, vyhlašuje a provádí programy komplexní péče o kulturní památky, koordinuje vědecko-výzkumnou činnost, zabezpečuje mezinárodní spolupráci v oboru státní památkové péče a vydává statut odborné organizace státní památkové péče

Památková inspekce

Památkovou inspekci (dále jen „PI“) zřizuje MK ČR jako svůj specializovaný kontrolní orgán v oboru státní památkové péče. Hlavním cíle PI je vykonávat ústřední dozor nad dodržováním zákona č. 20/1987 Sb., a předpisů k jeho provedení. PI dozírá na zabezpečování komplexní péče o kulturní památky, dodržování rozhodnutí orgánů státní památkové péče, provádí rozbor stavu státní památkové péče a navrhuje případná opatření. PI spolupracuje s orgány státní památkové péče, se správními úřady, kontrolními orgány, kraji, obcemi. Při zjištění nedostatků v péči o kulturní památky, navrhuje opatření k odstranění nedostatků, popřípadě pokuty a dohlíží na plnění uložených opatření.

Krajský úřad

Krajský úřad metodicky řídí výkon státní památkové péče v kraji. Plní úkoly orgánů státní památkové péče pro národní kulturní památky a dozírá na dodržování zákona č. 20/1987 Sb., a předpisů vydaných pro jeho provedení. Vykonává dozor při obnově národních kulturních památek z hlediska státní památkové péče.

Kraj v samostatné působnosti

Schvaluje koncepci podpory státní památkové péče v kraji v souladu s koncepcí rozvoje státní památkové péče a MK ČR. Schvaluje návrhy prováděcích plánů a programů zachování a obnovy kulturních památek v kraji a usměrňuje jejich kulturně výchovné využití.

Obec s rozšířenou působností

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává a organizuje státní památkovou péči ve svém správním obvodu v souladu s koncepcí státní památkové péče. Podílí se na zpracování krajské koncepce podpory státní památkové péče a na zpracování plánů a programů obnovy kulturních památek. Zabezpečuje předpoklady pro komplexní péči o kulturní památky a nemovitosti, které nejsou kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci, zóně nebo v ochranném pásmu. Usměňuje péči o kulturní památky zajišťovanou obcemi. Koordinuje jednotné označování nemovitých kulturních památek tabulkou s nápisem „Kulturní památka“ a velkým státním znakem. Vykonává dozor při obnově kulturních památek a při stavbě, změně stavby, terénních úpravách a jiných.

Obec

Pečuje o kulturní památky v místě a kontroluje, jak vlastníci kulturních památek plní povinnosti a vychází z odborných vyjádření organizace státní památkové péče.³

2.3. Odborná organizace státní památkové péče

Odborná organizace státní památkové péče je organizace pro výkon a koordinaci veškeré odborné činnosti v oboru státní památkové péče k zabezpečení jednoty kulturně politických záměrů a ideově metodických, ekonomických a technických hledisek, jako i z perspektivního rozvoje státní památkové péče. Zpracovává rozboru stavu a vývoje státní památkové péče, podklady pro prognózy, koncepce a dlouhodobé výhledy rozvoje památkové péče. Organizuje, koordinuje a plní vědeckovýzkumné úkoly státní památkové péče. Vede ústřední seznam kulturních památek. Také připravuje odborné podklady pro MK ČR, zabezpečuje odborný dohled nad prováděním péče o kulturní památky, sleduje kulturně výchovné využití památek a jejich propagaci. Zabezpečuje další vzdělávání pracovníků v oboru státní památkové péče.

Oddělení se také zabývá problematikou restaurování movitých kulturních památek, vydává stanoviska k územně plánovací dokumentaci pro rozhodování stavebních úřadů

³ ZÍDEK, Martin. KLUSOŇ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. Praha: ABF. 2005: ISBN 80-86905-10-1

v Jindřichově Hradci, Nové Bystřici a v Nové Včelnici. Oddělení památkové péče vydává z vlastního podnětu rozhodnutí o opatřeních ve vztahu ke kulturním památkám. Také vykonává funkci státního stavebního dohledu při obnově kulturních památek z hlediska státní památkové péče. V zákonem stanoveném rozsahu vede i sankční řízení za porušení památkového zákona. Podává informace o možnostech finanční pomoci vlastníkům kulturních památek z rozpočtu kraje i ze státního rozpočtu. 4

2.4. *Legislativa v oblasti památkové péče*

V České republice jsou v současnosti památky chráněny zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Z dalších zákonů bychom mohli jmenovat:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), v platném znění

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů

2.5. *Národní památkový ústav*

Národní památkový ústav (dále jen „NPÚ“), který vznikl 1. ledna 2003, je odbornou organizací státní památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Činnost NPÚ upravuje také vyhláška MK ČR č. 66/1988 Sb.,. NPÚ má své ústřední pracoviště (dále jen „ÚOP“) se sídlem v Praze a ÚOP

⁴ Město Jindřichův Hradec. *Oddělení památkové péče* [online]. C2007 [cit. 2009-05-11].

Dostupné na

WWW: <http://www.jh.cz/cz/_mestsky_urad/odbory/rozvoj/_cleneni/pam_pece.html?synchronize=1>.

rozmístěná ve 14 krajích České republiky. V Praze sídlí pracoviště, již zmíněné ústřední, také ÚOP Praha a ÚOP středních Čech, další sídla ÚOP jsou České Budějovice, Ústí nad Labem, Plzeň, Liberec, Pardubice, Ostrava, Brno, Olomouc, Kroměříž, Telč, Locket a Josefov.

2.6. Městské památkové rezervace a zóny

Pojmy Městská památková rezervace (dále jen „MPR“) a Městská památková zóna (dále jen „MPZ“) jsou vymezeny zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. MPR je upravena v §5 a MPZ v §6 tohoto zákona. Území MPR a MPZ prohlašuje vláda České republiky (dále jen „Vláda ČR“)

MPR je ucelená část historického města, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek nebo archeologických nálezů. Území má homogenní památkovou hodnotu a představuje nejvyšší stupeň památkové ochrany. Podmínky ochrany se vztahují i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami. Kromě MPR mohou být také archeologické, vesnické a ostatní památkové zóny.

MPZ je území sídelního útvaru, jehož území má diferencovanou památkovou hodnotu a představuje památkové hodnoty, které odpovídají chráněnému urbanistickému souboru. Charakter území zde neurčují jednotlivé památky, ale půdorys, prostorová skladba a panorama. Kromě MPZ mohou být také městské, krajinné či vesnické památkové zóny.⁵

V České republice se nyní nachází 40 MPR. Jako první byly prohlášeny MPR v roce 1961 a byly jím MPR Jindřichův Hradec, Kutná Hora, Tábor, Žatec a Slavonice.

MPZ je v České republice 253 a jako první byly vyhlášeny v roce 1988 MPZ Nové Dvory v Kutné Hoře.

⁵ Národní památkový ústav. *Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči* [online]. c2003-2009 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: < <http://www.npu.cz/pp/dokum/legisl/pamzak/> >.

3. Památková péče na mezinárodní úrovni

Památková péče v České republice je i součástí mezinárodní památkové péče. Na mezinárodním poli památkové péče působí mnoho organizací. Nejvýznamnější z nich je United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), jedna ze 14 mezistátních odborných organizací OSN a v jejím rámci také International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) založený roku 1965 na principech Benátské charty z roku 1964, mezinárodní charty o zachování a restaurování památek a sídel.

3.1. Zahraniční organizace působící na poli ochrany kulturního dědictví

Seznam přírodního a památkového dědictví UNESCO

UNESCO (anglická zkratka pro United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization neboli Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu) bylo založeno podepsáním Ústavy v Londýně 4. listopadu 1945. Tuto Ústavu podepsalo dvacet zakládajících států včetně Československa. Po rozpadu Československa se Česká republika znovu stala členem 22. února 1993. V České republice je zřízena Česká komise pro UNESCO, jejímž úkolem je zprostředkování styku mezi národními institucemi a odborníky. Od září 2006 má také stálou misi při UNESCO, která zajišťuje vztahy mezi naší republikou a UNESCO.

The World Heritage Fund (Fond na ochranu světového a přírodního dědictví)

Sídlem organizace je Paříž a zdroje tohoto fondu tvoří povinné a dobrovolné příspěvky smluvních států. Finanční příspěvek dané smluvní země do rozpočtu UNESCO je podmínkou pro získání podpory.

ICOMOS

ICOMOS neboli Mezinárodní rada památek a sídel je mezinárodní, nevládní organizace profesionálů věnovaná ochraně světových památek a sídel, která sdružuje více jak 7.500

členů z celého světa. Její působení je založeno na principech Benátské charty z roku 1964.⁶

Europa Nostra

Europa Nostra (dále jen „EN“) je mezinárodní nezisková federace sídlící v Nizozemí, sdružující více než 220 nevládních organizací a skupin, které se po celé Evropě zabývají ochranou a propagací kulturního dědictví. EN byla EU pověřena realizací každoročního udílení Ceny Evropské unie pro kulturní dědictví/Ceny Europa Nostra, která je udělována pro oblast kulturního dědictví a týká se vynikajících výsledků v kategoriích: restaurování, výzkum, služba ochraně kulturního dědictví a vzdělávání, odborná příprava a zvyšování povědomí o kulturním dědictví. EN se neustále snaží rozšířit svoji činnost a veřejné povědomí o své činnosti v mnoha evropských zemích, proto rozšiřuje síť národních poboček. Jsou otevřeny celkem 3 Komunitární programy Evropské unie:

- Program Kaleidoskop pro umělecké a kulturní aktivity
- Program Ariane pro podporu literatury a četby
- Program Raphael pro ochranu kulturního dědictví, zpřístupňování kulturního dědictví veřejnosti

Z těchto tří programů byl připraven pro oblast kultury jeden program s názvem Culture 2000 pro období 2000-2004. Program Culture je program Evropského společenství, který je zaměřen na podporu evropského regionu a na podporu v oblasti nemovitého a movitého kulturního dědictví.⁷

⁶ International Council on Monuments and Sites. *About ICOMOS* [online]. c2008 [cit. 2009-05-09]. Dostupné na WWW: <<http://www.international.icomos.org/about.htm>>

⁷ Europa Nostra. *About Europa Nostra* [online] c2009 [cit. 2009-05-08]. Dostupné na WWW: <http://www.europanostra.org/OS/lang_en/index.html>.

4. Programy na obnovu památek v České republice

Ministerstvo kultury České republiky (dále jen „MK ČR“), respektive Odbor památkové péče MK ČR každý rok vyhlašuje různé programy na ochranu památek. Zapojením se vlastník či organizace, která má právo hospodařit s daným majetkem, může získat finanční příspěvek/dotaci. Pro získání tohoto příspěvku musí žadatel splnit veškeré stanovené podmínky, například výši spoluúčasti. Do Programů nelze zařadit obnovu kulturní památky, jejíž špatný technický stav byl způsoben vlastníkem v důsledku úmyslného zanedbání péče. Všechny žádosti posuzuje odborná komise. MK ČR spolu s NPÚ dohlíží na správné čerpání a využití poskytnutých finančních prostředků, provádí příslušné kontroly a rozděluje Programy následovně:

Program podpora pro památky UNESCO

V roce 1972 UNESCO přijalo Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (dále jen „Úmluva“), která vstoupila v platnost v roce 1975. Česká a Slovenská federativní republika přistoupila k této Úmluvě 15. listopadu 1990. Hlavním posláním je povinnost smluvního státu zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání světového kulturního dědictví budoucím generacím. Také přijmou adekvátní finanční opatření budoucím generacím a mimo jiné přijmout adekvátní finanční opatření a podporovat vědecké a výchovné aktivity této oblasti. Stát toto musí zajistit při maximálním využití svých zdrojů, případně s mezinárodní pomocí a spoluprací.

Je vytvořen Seznam světového kulturního dědictví (dále jen „Seznam“). Výběr památek je založen na mimořádné hodnotě, jedinečnosti, autenticitě a celistvosti. Zapsané památky reprezentují výjimečný a dokonalý příklad určitého typu památky.

V současné době je v České republice zapsáno 12 památek, můžeme tedy s hrdostí prohlásit, že Česká republika je velmocí v rámci Světového kulturního dědictví UNESCO.

Na Seznamu jsou zapsány tyto památky: historické jádro Prahy, historické jádro Českého Krumlova, historické jádro Telče, poutní kostel sv. Jana Nepomuského na Zelenné hoře u Žďáru nad Sázavou, historické jádro Kutné Hory s kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci, Lednicko-Valtický areál, vesnice Holešovice, zámek

a zahrady v Kroměříži, zámecký areál v Litomyšli, sloup nejsvětější trojice v Olomouci, vila Tugendhat v Brně, židovské město a bazilika sv. Prokopa v Třebíči

Obrázek 1: Památky UNESCO v České republice

Zdroj: <http://www.czech.republic.cz/>

K srpnu roku 2008 bylo na Seznamu světového dědictví celosvětově zapsáno 878 památek, z nich 679 je kulturních, 174 přírodních a 25 smíšených. Všechny tyto památky UNESCO jsou v rámci tohoto Programu dotovány. Pravidla pro poskytování dotací z Programu vycházejí z Příkazu ministra kultury č. 13/2007, kterým jsou stanovena pravidla poskytování neinvestičních a investičních dotací MK ČR podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a dle vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Dotace z Programu jsou určeny na podporu rozvoje památek zapsaných na Seznamu, nebo těch památek, u kterých byl podán návrh na nominaci příslušným, mezinárodně předepsaným způsobem, nebo těch, u nichž Ministerstvo kultury rozhodlo o zpracování nominační dokumentace. Dotace je poskytnuta na základě příslušné žádosti fyzické nebo právnické osoby a poskytuje se do maximální výše 70% celkových kalkulovaných nákladů projektu. Ve výjimečných a odůvodněných případech je možné procentní podíl dotace na celkových nákladech projektu zvýšit. Podmínkou je schválení tohoto zvýšení ministerstvem kultury. Dotace je poskytována ze státního rozpočtu podle zákona

č. 218/2000 Sb. Žadatelé o dotaci musí splňovat některou z priorit uvedených níže v tabulce.⁸

Tabulka 1 Priority pro poskytování dotací na projekty

Priorita č. 1	Management plan (zpracování nebo aktualizace existujícího)
Priorita č. 2	Prezentace a propagace památek, na které je Program zaměřen (např. označení památek a související základní informace; konference, semináře workshopy tematicky spojené s prezentací, péčí či přípravou nominace, publikační projekty zaměřené na různé cílové skupiny návštěvníků památek a osvětové výchovné projekty týkající se těchto památek)
Priorita č. 3	Vědecko-výzkumné projekty vztahující se k památkám, pro něž je Program určen a prohlubující poznání o jejich historii a hodnotách směřujících ke kvalitní péči o ně (např. archivní výzkum, stavebně historické průzkumy, odborné expertizy)

Zdroj: <http://www.kr-vysocina.cz/>

4.1. Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Cílem programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (dále jen „Program obnovy“), jak uvádí MK ČR, je efektivně se podílet na zachování a obnově kulturních památek České republiky a přispívat k zachování vybraného segmentu památkového fondu České republiky v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb.

Finanční prostředky Programu obnovy poskytuje MK ČR ve formě účelových příspěvků na základě rozhodnutí podle § 16 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., které jsou určeny na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek, které se nalézají mimo MPR a MPZ, nejsou národními kulturními památkami a nejsou ve vlastnictví České

⁸ Ministerstvo kultury České republiky. *Zásady pro užití neinvestičních prostředků z rozpočtu MK stanovených pro program „Podpora pro památky UNESCO“* [online]. c2008 [cit. 2009-05-06]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatky/granty-a-dotace/Program-Podpora-pro-pamatky-UNESCO.pdf>

republiky, nebo na obnovu movité kulturní památky pevně spojené se stavbou, pokud je tato stavba kulturní památkou.

Žadatelem o poskytnutí příspěvku je vlastník kulturní památky a jeho minimální podíl je 10% nákladů příspěvku. Minimální výše příspěvku je 50.000 Kč. Koordinátorem Programu obnovy je oddělení regenerace kulturních památek a památkově chráněných území v odboru památkové péče MK ČR.⁹

4.2. Dotace občanským sdružením

Způsob přidělování dotací je podle MK ČR, odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií pouze na projekty, které skutečně podpoří kulturní aktivity v oblasti ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií a zaslouží si podporu ze státního rozpočtu. Dotace se poskytují pouze na neinvestiční výdaje související s realizací předkládaných projektů a v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.,¹⁰

Granty jsou udělovány v následujících dvou okruzích:

- prezentace, popularizace a ochrana movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií, zajišťování informačního servisu a komunikace v oboru muzejnictví
- organizace a účast na seminářích, školeních, kolokviích apod., zaměřených na ochranu movitého kulturního dědictví a s tím související vědní obory, sbírkotvornou činnost, výzkum, vývoj, s celostátním nebo mezinárodním významem.

Do konkurzního řízení jsou přijati projekty na základě řádně vyplněné žádosti o státní dotaci pro daný rok včetně požadovaných příloh, který nejméně z 30% financuje v daném roce předkladatel nebo jiný subjekt. V případě, že projekt financuje jiný

⁹ Ministerstvo kultury České republiky. *Podpora obnovy kulturních památek* [online]. c2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2432>>.

¹⁰ Ministerstvo kultury České republiky. *Dotace občanským sdružením* [online]. c 2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2432>>.

subjekt, je nutné doložit žádost o dotaci smlouvou s tímto subjektem nebo smlouvou o smlouvě budoucí. Předkladatel může předložit maximálně dva projekty.

4.3. *Havarijní stav památek*

Z havarijního programu (dále jen „HP“) jsou podle oficiálních údajů MK ČR, poskytovány finanční příspěvky pro zabezpečení nejnaléhavějších oprav kulturních památek, zejména na jejich statické a celkové stavební zajištění včetně restaurátorských prací a na opravy krovů a střech. Koordinátorem HP je oddělení regenerace kulturních památek a památkově chráněných území v odboru památkové péče MK ČR.

Do HP lze zařadit pouze akci obnovy kulturní památky, jejíž jednorocní náklady nepřesáhnou limit 2 miliony Kč bez DPH, nejde-li o případ zvláštního zájmu státní památkové péče, jako je například odstranění škod vzniklých na kulturní památce živelnou událostí či požárem.

Podíl vlastníka na úhradě nákladů spojených s provedením obnovy musí činit minimálně 40% ze smluvní ceny sjednané se zhotovitelem včetně DPH, nebo 30% z ceny nakoupeného materiálu bez DPH, avšak poskytnutý příspěvek by neměl být nižší než 120.000 Kč. Příspěvek vlastníkovi lze poskytnout až do výše 80% celkových nákladů včetně DPH vynaložených na obnovu kulturní památky. Příspěvek nelze čerpat, pokud ve stejném období vlastník čerpá příspěvek z jiného specializovaného programu ministerstva v rámci státní památkové péče.

Nejméně tříčlenná komise jmenovaná ředitelem jednotlivých územních pracovišť Národního památkového ústavu odborně posoudí návrhy, navrhne priority z hlediska naléhavosti a stanoví finanční kvóty a doporučí zařazení vybraných akcí obnovy kulturní památky do HP. Příspěvek v HP poskytuje ministerstvo podle zákona č. 20/1987 Sb.,. Kontrolu čerpání dotace má na starost územní pracoviště NPÚ, které také poskytuje odbornou pomoc a informace o HP vlastníkům památek.¹¹

¹¹ Ministerstvo kultury České republiky. *Havarijní program* [online]. c2007 [cit. 2009-04-30]. Dostupné na WWW: < <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=428>>.

4.4. Program regenerace městských památkových rezervací a zón

Vláda ČR schválili dne 25. března 1992 Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (dále jen „PR MPR a MPZ“) a podle Ministerstva kultury ČR je Program „nástrojem k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace a zóny. Finanční prostředky mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturní památky“.

Ve schváleném rozpočtu České republiky na rok 2009 je pro Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón vyčleněna částka 150 mil. Kč. Z této částky je vyčleněno 44,215 milionů Kč na podporu obnovy kulturních památek v městských památkových rezervacích a 99,785 milionů Kč na podporu obnovy kulturních památek v městských památkových zónách. Zbývajících 6 milionů Kč tvoří základ rezervy, která může být společně s rezervou vzniklou s úsporami během roku použita zejména na:

- řešení nečekaných havárií a dokončení obnov kulturních památek v MPR a MPZ,
- mimořádné příspěvky na obnovu kulturních památek v MPR nebo MPZ, pokud se jedná o území zapsané na Seznamu světového dědictví (UNESCO),
- záchranu významných památkových hodnot nebo obnovu významných architektonických nebo uměleckořemeslných prvků, pokud jde o stavby, jež nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v MPR nebo MPZ (3,6 milionů Kč),
- příspěvky na obnovu kulturních památek v MPR nebo MPZ v souvislosti s udělením Ceny za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón podle usnesení vlády č. 209/1992 (1 milion Kč celorepublikovému vítězi soutěže a 1,4 milionu krajským vítězům)

Organizační zabezpečení

MK ČR, Ministerstvo životního prostředí a Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (dále jen „SHS ČMS“) zřizují pracovní skupinu pro regeneraci MPR a MPZ České republiky. Předmětem činnosti je především vykonávat poradenské a informační služby pro orgány historických sídel a aktivizovat je, aby v rámci samostatné i přenesené působnosti zpracovávaly a realizovaly vlastní programy, vykonávat expertizní činnost pro orgány státní správy a samosprávy zaměřenou k ekonomickému, organizačnímu, legislativnímu a informačnímu zajišťování záchrany a regenerace MPR a MPZ, napomáhat odbornými službami městům a jejich sdružením při utváření výkonné komunální samosprávy k zajištění záchrany a regenerace MPR a MPZ, shromažďovat a publikovat informace, poznatky a zkušenosti vztahující se k problematice regenerace historických sídel, spolupracovat se zahraničními institucemi podobného zaměření a vyměňovat si vzájemně informace.

Příprava Programu

K Programu se může přihlásit kterékoli město, které má na svém území vyhlášenou MPR nebo MPZ, dále město, které o se o tento statut hlásí.

Pracovní skupina Programu

Každé město si pro zřídí pracovní skupinu Programu, v jejím čele je člen městské rady, členy jsou pak hlavní koordinátor programu z řad pracovníků městského úřadu, představitel památkové péče, zástupce státní správy, architekt, vlastníci a uživatelé nemovitostí, organizací, občanských iniciativ, atd. Pracovní skupina předkládá návrhy a žádosti směrem k orgánům samosprávy, státní správy, projektantům a odbornému pracovišti ČR.

Podklady pro zpracování návrhu programu

Program regenerace MPR a MPZ musí vycházet z aktuální územně plánovací dokumentace a přiměřeně využít dalších podkladů. Pro návrh programu je nezbytné pořídit průzkumy a rozborů zaměřené zejména na popis a hodnocení území z hledisek:

- kulturně historických, památkových, urbanisticko-architektonických včetně vzhladu, kompozice a charakteru města
- provozně funkčních (funkční využití objektů)
- ekonomických (rozmístění podniků, pracovních příležitostí, vlastnictví, cen a využití nemovitostí)
- demografických, sociologických, etnografických a vývoje bydlení
- ekologických (zdrojů a účinků škodlivin)
- stavu technické infrastruktury a stavebního stavu objektů

Obsah programu

Návrh programu musí obsahovat podrobné cíle regenerace; grafickou dokumentaci s vyznačením veškerých předpokládaných stavebních, hospodářských a dalších aktivit města, státních, družstevních i soukromých podniků, jednotlivých vlastníků a uživatelů; tabulkově uspořádaný přehled akcí programu, týkajících se záchrany ohrožených objektů a souborů a nezbytných oprav technické infrastruktury, obnovy systémů technické infrastruktury, jednotlivých objektů a jejich souborů, vnějších prostranství, sociálních problémů, ekonomického oživení, ekologických problémů, informací a osvěty.

Na podporu přípravy, zpracování a realizace se prostředky mohou vyčlenit:

- ze státního rozpočtu – záchrana církevních a kulturních památek
- z výdajů Nadace na záchranu kulturního dědictví
- ze Státního fondu pro životní prostředí
- z darů právnických a fyzických osob

Realizace Programu

Město realizuje v předstihu akce na záchranu ohrožených objektů či souboru, dále obnovu technické infrastruktury, řeší ekologické problémy. Vhodně volí postup stavebních prací v zájmu vlastníků a uživatelů a v souladu se sociálním a ekonomickým rozvojem města. Město může určit hlavního architekta MPR nebo MPZ.

Podmínky pro udělování finanční podpory Programu

Okresní úřad a odborné pracoviště ČR sledují přípravu, zpracování a realizaci Programu. Město přednostně realizuje akce s využitím vlastních zdrojů, prostředků vlastníků a uživatelů a s účastí obyvatel. Pokud město samo nemá dostatek financí na zabezpečení Programu, může požádat o podporu z veřejných prostředků:

- nadřízený orgán, který je zprostředkovatelem pro čerpání ze státního rozpočtu
- ústřední orgán, který je správcem příslušného státního účelového fondu
- odborné pracoviště ČR, které je zprostředkovatelem čerpání z jiných účelových prostředků ústředních orgánů ČR a mezinárodních společenství

Tyto žádosti o podporu musí obsahovat odůvodnění, popis cílů a užitků a přezkusitelné propočty nákladů a výnosů. Podpora se uděluje až po prověření, že náklady prokazatelně převyšují možnosti města, vlastníků, a že s nimi bude nakládáno efektivně. Rozlišují se základní způsoby podpory jednotlivých akcí programu:

- účelový nevratný finanční příspěvek z rozpočtu města nebo ze státního rozpočtu jako přímá pomoc
- bezúročná nebo zvýhodněná půjčka fyzickým osobám nebo úvěr právnickým osobám, jako překlenovací finanční pomoc hrazená z veřejných prostředků

- nepřímá finanční pomoc ve formě daňových úlev (v souladu s daňovými předpisy)¹²

Tabulka č. 2: Přímé a nepřímé pomoci při úhradě nákladů spojených s obnovou památek

Tabulka 2 Přímé a nepřímé pomoci při úhradě nákladů spojených s obnovou památek

Přímé a nepřímé pomoci při úhradě nákladů			
Předměty pomoci	Finanční příspěvky	Úvěry, půjčky	Daňové slevy
objekty veřejného zájmu bez větších zisků	podle konkrétní situace až do 100% nákladů	doplňkové bezúročné s možností hypotéky či příspěvku	plné osvobození od daně z přidané hodnoty stavebních dodavatelů
objekty soukromé spotřeby a podnikání se ziskem který kryje jen náklady běžné stavebně technické péče	jen na zvýšené náklady na mimořádnou MPZ do 50%	snížené úroky, záruka města	zrychlené odepisování investic, dočasné promítnutí daní
objekty soukromé spotřeby a podnikání se ziskem který kryje i zvýšené náklady na mimořádnou péči vyplývající z památkové podstaty objektu	X	snížené úroky	zrychlené odepisování investic

Zdroj: mkcz.cz

¹² Ministerstvo kultury České republiky. *Program regenerace MPR a MPZ* [online]. c2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=429>>.

Na úrovni měst jsou finanční prostředky na podporu Programu čerpány z:

- rozpočtu měst
- z městského účelového fondu
- ze zvláštních zdrojů pro zapojení památkových objektů do komerčního podnikání a z nadace podporující Program
- darů sponzorů, mecenášů a výnosy sbírek, nadací a jiné

Na úrovni nadřízeného orgánu, zprostředkujícího čerpání ze státního rozpočtu, je možno čerpat z těchto zdrojů:

- globální dotace do rozpočtu města
- účelový příspěvek na podporu Programu nebo jeho částí
- jiné zdroje

Na úrovni republiky přicházejí v úvahu účelově vyčleněné prostředky z:

- státního rozpočtu na záchranu kulturních a církevních památek, na Programy podpory vzniku malých a středních podniků
- Nadace na záchranu kulturního dědictví
- Státního fondu pro životní prostředí
- Fondu národního majetku
- účelových prostředků zahraničního kapitálu pro rozvoj cestovního ruchu
- z jiných specializovaných tuzemských i zahraničních fondů, nadací, darů¹³

¹³ Ministerstvo kultury České republiky. *Program regenerace MPR a MPZ* [online]. c2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=429>>.

4.5. *Program záchrany architektonického dědictví*

Programem záchrany architektonického dědictví (dále jen „Program záchrany“), schválený Vládou ČR jako č. 110 dne 22. února 1995, je podporována obnova kulturních památek tvořících nejceněnější součást našeho architektonického dědictví, jako jsou hrady, zámky, kláštery, historické zahrady, kostely, radnice, obranné městské a pevnostní systémy a jiné velké stavební objekty, které byly prohlášeny světovými památkami UNESCO, národními kulturními památkami nebo kulturními památkami. Zamýšlené práce musejí směřovat k záchraně kulturní památky nebo záchraně těch jejich součástí, které tvoří přímo jejich podstatu.

Cílem je záchrana ohrožených nemovitých kulturních památek efektivně a rychle, využití těchto památek ke zvýšení celkové kvality životního prostředí a také pro kulturní, společenské, veřejně prospěšné a ekonomické účely; zvýšení efektivnosti správy a provozu kulturních památek.

Účast státu spočívá v odborné a bezplatné pomoci při přípravě projektů záchrany jednotlivých kulturních památek a také v poskytování finančního příspěvku na obnovu kulturních památek při realizaci projektu. Příspěvek je doplňkovým zdrojem financování obnovy kulturní památky a poskytuje se jako jednorázová účelová dotace ze státního rozpočtu. Částka příspěvku na obnovu památek se stanoví na základě zprávy ministra kultury pro vládu o odhadu využití příspěvků přiznaných pro daný rok a na základě možností státního rozpočtu. Poskytnutí příspěvku je podmíněno účastí vlastníka nebo organizace, která má k památce právo hospodaření, na financování obnovy, a dále zajištěním budoucího provozu a běžné údržby památky. K samotné žádosti o zařazení do Programu záchrany se přikládá zvláštní druh dokumentace, takzv. Projekt záchrany kulturní památky, ve kterém musí být uvedeno zhodnocení stavu a využití památky, dokumentace, obnovy a její náklady, plán využití a přínosy, dále také finanční plán, upřesnění zdrojů a výše příspěvku.. Ověřování a vyhodnocování této dokumentace

provádí zvláštní komise MK ČR. V případě vybrání dané žádosti informuje navrhovatele a může zpracovat realizaci a žádost o dotaci.¹⁴

4.6. Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny

Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny (dále jen „Program VPR a VPZ“) se podle pokynu MK ČR č. j.: 17946/2002 ze dne 2. ledna 2003, zaměřuje na podporu obnovy a uchování kulturních památek, především pak památek lidové architektury, mezi které patří například zemědělské usedlosti, chalupy, kapličky a boží muka, které se nacházejí v uvedených památkově chráněných územích.

Finanční prostředky jsou poskytovány formou příspěvků podle zákona 20/1987 Sb., Do Přihlíží se k tomu, zda se obec přihlásila do Programu obnovy venkova a do jaké míry splňuje podmínky péče o zachování kulturních hodnot na území. Finanční podíl vlastníka na provedení akce obnovy musí činit minimálně 20% ze smluvní ceny díla nebo ceny nakoupeného stavebního materiálu včetně DPH. Součástí finančního podílu vlastníka může být i příspěvek poskytnutý z rozpočtu obce nebo kraje, příspěvek nadací a jiných subjektů, avšak v témže roce nesmí být poskytnuty žádné jiné prostředky vlastníkovy na tentýž účel ze státního rozpočtu. Minimální příspěvek Programu MPR a MPZ je 80 tisíc Kč, maximální pak 2 miliony Kč. Technická a odborná pomoc při využití rozpočtových prostředků v Programu MPR a MPZ jsou poskytovány bezplatně uzemním odborným pracovištěm NPÚ. Ústředním koordinátorem je odbor památkové péče MK ČR.

MK ČR stanoví výši finanční kvóty podle působnosti jednotlivých územních odborných pracovišť NPR pro příslušný rok. Tříčlenná komise odborně posoudí návrhy,

¹⁴ Ministerstvo kultury České republiky. *Program péče o vesnické památkové rezervace a krajinné památkové zóny* [online]. c 2007 [cit. 2009-05-01].

Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=430>>

navrhne priority z hlediska naléhavosti a v rámci finanční kvóty doporučí zařazení vybraných akcí obnovy do Programu MPR a MPZ.

4.7. Program restaurování movitých kulturních památek

Program restaurování movitých kulturních památek (dále jen „Program“) je dán usnesením Vlády ČR ze dne 16. července 1997 č. 426. Z tohoto programu jsou poskytovány finanční příspěvky na náklady spojené s obnovou (restaurováním) movitých kulturních památek a jejich souborů, zejména takových, které jsou významnými díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi dokládajícími životní způsoby a tvůrčí schopnosti člověka v minulosti, především pak, pokud jsou tyto památky ohroženy ve své hmotné existenci v důsledku nedostatečné péče. Tyto památky jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek. Jedná se o soubory uměleckých děl a movité kulturní památky, například oltáře, varhany, kazatelny, které jsou umístěny v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně-vzdělávací nebo náboženské účely.

Cílem Programu je především záchrana ohrožených movitých kulturních památek a jejich souborů, prohloubení poznání uměleckých a historických hodnot movitého památkového fondu, zvýšení zájmu a podílu veřejnosti na péči o movité kulturní dědictví.

Věcnou náplň Programu tvoří záměry restaurování movitých kulturních památek předkládané společně s písemným návrhem na zařazení do Programu (dále jen „záměr“) a to vlastníky památek nebo organizacemi, které mají právo s nimi hospodařit. Záměr musí obsahovat popis kulturní památky, identifikaci vlastníka, popis současného stavu památky, navrhovaný způsob restaurátorského zásahu a jeho předpokládaný výsledek. Vyhodnocení záměru se stanoví podle kritérií hodnocení v příslušné tabulce MK ČR, které pak informuje o výsledku ověření a zařazení do Programu. Poskytnutí příspěvku, který je neinvestičního charakteru, je podmíněno finanční spoluúčastí vlastníka nebo organizace hospodařící s památkou. Odbornou pomoc poskytuje NPÚ.¹⁵

¹⁵ Ministerstvo kultury České republiky. Program restaurování movitých kulturních památek [online]. c2007 [cit. 2009-04-30]. Dostupné na WWW: < <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=432> >.

4.8. *Ostatní programy*

Odbor památkové péče MK ČR je kompetentní také pro následující programy, které však mají odlišný význam, než programy na podporu obnovy kulturních památek:

- Program podpory záchranných archeologických výzkumů
- Program podpory občanských sdružení v památkové péči
- Program výzkumu vědeckého zhodnocení kulturních hodnot prostředí, identifikace, ochrany, zachování a prezentace památkového fondu

5. Programy na obnovu památek v Evropské unii

5.1. *Finanční mechanismy EHP/Norsko*

Pravidla a postupy, které jsou jednotnými prováděcími pravidly pro všechny přijímané státy, byla vypracována a jednostranně schválena a přijata Výborem pro řízení finančního mechanismu evropského hospodářského prostoru (dále jen „EHP“) dne 16. června 2004 na základě článku 8 protokolu 38a ke smlouvě o rozšíření EHP, poslední novela 7. června 2007 jako Pravidla a postupy pro implementaci finančního mechanismu EHP pro léta 2004-2009.

Projekty financované finančním mechanismem EHP přispívají ke zmírnění hospodářských a sociálních rozdílů v EHP a musí být v souladu s prioritami a legislativou přijímacích států a Evropské unie.

MK ČR, Centrum pro zahraniční pomoc, má funkci Národního kontaktního místa, které nese celkovou odpovědnost za řízení činností finančního mechanismu EHP v přijímacím státě a slouží jako kontaktní místo. Také nese odpovědnost za identifikaci, plánování, implementaci a monitorování projektů a též za využívání finančních prostředků finančního mechanismu EHP.

Národní kontaktní místo také vyhlašuje výzvu pro individuální projekty. V rámci vyhlášené výzvy mohou subjekty zamýšlející realizovat svou akci v daném kraji předložit na krajském kontaktním místě na Krajském úřadě svůj projekt k registraci. Po

skončení výzvy se provádí kontrola všech náležitostí a oprávněnosti. Žádost musí být vyplněna v českém jazyce na předtištěné žádosti a obsahovat nezbytné přílohy. Odsouhlaseny jsou nejkvalitnější projekty z celé České republiky na centrální úrovni Národním kontaktním místem. Vybrané žádosti musí žadatel přepracovat do 30 dnů do anglické verze, poté jsou zaslány do Kanceláře Finančních mechanismů v Bruselu. MK ČR po finálním posouzení úspěšné žadatele pozve k podepsání smlouvy. Výbor a Národní kontaktní místo uzavírají Dohodu o udělení grantu pro každý projekt, program nebo specifickou formu grantové pomoci dohodnuté mezi stranami. Finanční rámec je stanoven tak, že státy Evropského sdružení volného obchodu dají k dispozici pro finanční mechanismus EHP celkovou částku 600 milionů eur. Tato částka se bude uvolňovat v pěti rocích po 120 milionech eur.

Tabulka 3 Výše poskytování grantu z fondu EHP/Norska

Granty z fondu EHP/ Norska	
Výše grantu	Podmínky pro udělení grantu
do 60%	Platí pro projekty, které nejsou zmíněné níže
60-85%	Podíl Fondu EHP do výše 85%, alespoň 15% musí být financováno ze státního
85-90%	na grantovou pomoc určenou pro podporu činností nestátní neziskové organizace, včetně sociálních partnerů, nebo na přípravu projektů nebo na spolupráci škol. Domácí spolufinancování je požadováno

Zdroj: www.mfcr.cz

Státy EHP/Norsko se zavazují přispívat ekonomicky slabším zemím formou poskytování grantů na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech.¹⁶

- v ochraně životního prostředí včetně životního prostředí člověka, snižováním znečištění ovzduší a podporou využívání obnovitelných zdrojů energie;
- podpora udržitelného rozvoje zlepšeným využíváním a řízením zdrojů;
- uchováváním evropského kulturního dědictví včetně veřejné dopravy a obnovy měst;
- rozvoj lidských zdrojů, podporou vzdělávání a odborné přípravy, posilováním správních kapacit místní samosprávy, napomáhajícím demokratických procesů.

¹⁶ Ministerstvo financí České republiky. *Pravidla pro implementaci finančních mechanismů* [online]. c 2008. [cit. 2009-05-02].

Dostupné na WWW: <http://mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/C-EEA-PaP_070607_pdf.pdf>

Tabulka 4 Finanční mechanismus EHP/Norska

Finanční mechanismus EHP a Norský finanční mechanismus 2004-2009					
Prioritní oblast	Typ operace	Úroveň	Typ indikátoru	Definice	Kvantifikace
Uchování evropského kulturního dědictví včetně veřejné dopravy a obnovy měst	Revitalizace historických městských území	Celkový cíl	Udržitelný rozvoj	Revitalizace budov vytváří příležitost pro různé typy podnikání v budovách	Přidaná hodnota (počet pracovních míst, příjem, atd.)
		Účel	Zvýšení funkčnosti budov	Budovy mohou být využity pro vzdělávání, turistické atrakce, atd.	Počet lidí využívajících budovy
		Výsledek	Obnovené budovy	Vytvoření nové užitečné infrastruktury a využití ploch v historických budovách	m ² obnovených ploch budov
	Zřizování muzeí	Celkový cíl	Přístup ke vzdělání a výzkumu	Zvýšený zájem o daný vědní obor prohloubí znalosti s ním související	Počet vydaných publikací
		Účel	Dosažitelnost pro veřejnost	Muzeum jako turistická atrakce	Počet návštěvníků za rok
		Výsledek	Vytvoření prostor pro umístění historických	Výstavba budovy muzea	m ² ploch budov
	Uchování historických informací	Celkový cíl	Zvýšení efektivity výzkumu	Informace jsou zpřístupněny za účelem zefektivnění	Počet vydaných publikací
		Účel	Digitalizace dokumentů	Dokumenty jsou digitalizovány, roztříděny a zpřístupněny pro výzkum	Počet zpracovaných gigabajtů
		Výsledek	Instalace zařízení pro digitalizaci	Zařízení pro skenování a elektronické zpracování	Kapacita zařízení v gigabajtech

Zdroj: www.mkcr.cz

Prioritou číslo 1 je ochrana a obnova nemovitého kulturního dědictví. Žadatelem může být pouze organizační složka státu, příspěvková organizace zřízená organizační složkou státu, kraj, organizace zřízená nebo založená krajem, obec, svazek obcí, organizace zřízená nebo založená obcí, nestátní nezisková organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, instituce ochrany životního prostředí, dobrovolné a společenské organizace, podnikatelský subjekt. Žadatel musí být zřízen v ČR a předmětem žádosti musí být činnost vykonávaná ve veřejném zájmu, která je v souladu s regionální strategií kraje.

5.2. *Strukturální fondy*

Usnesením Vlády ČR č. 198/2006 dne 22. února 2006 byl ustanoven Národní orgán pro koordinaci fondů, který je zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v České republice a který pracuje v rámci MMR ČR a bylo ustanoveno centrálním metodickým a koordinačním orgánem politiky hospodářské a sociální soudržnosti na období 2007-2013.

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Cílem fondů je také zvyšování schopnosti EU jako celku čelit výzvám 21. století. Toto úsilí je známé pod pojmem evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti (HHS) nebo také kohezní politika.

EU disponuje třemi hlavními fondy jimiž jsou:

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF – European Regional Development Fund) je strukturálním fondem a slouží pro podporu investičních (infrastrukturních) projektů, jako je například výstavba silnic a železnic, obnova kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů, odstraňování ekologických zátěží či podpora začínajícím podnikatelům atd.

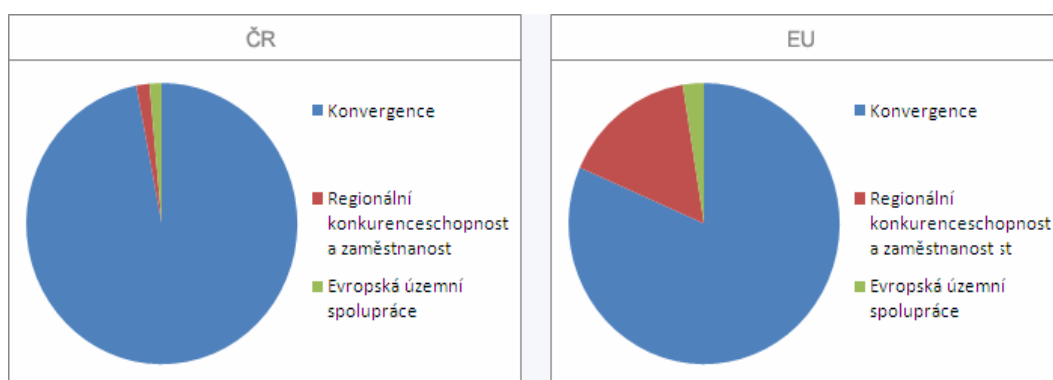
Evropský sociální fond (ESF – European Social Fund) je druhým strukturálním fondem a podporuje neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako jsou například rekvalifikace nezaměstnaných, programy pro osoby se zdravotním postižením, děti,

mládež, etnické menšiny, dále tvorbu inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, stáže studentů atd.

Fond soudržnosti FS (CF – Cohesion Fund) na rozdíl od dvou předešlých strukturálních fondů je určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů a stejně jako ERDF podporuje investiční projekty zaměřené pouze na dopravní infrastrukturu většího rozsahu, jako jsou silnice I. třídy, železnice, vodní dopravu, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy a také ochranu životního prostředí

Každá členská země si dojedná s Evropskou komisí operační programy (dále jen „OP“), které jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi těmito třemi fondy a konkrétními příjemci finanční podpory. Česko si pro období 2007-2013 vyjednalo 26 OP zaměřených na dopravu, vědu, vzdělání, zaměstnanost, a také zeměpisně zaměřené, a to například na Středočeský kraj, Moravskoslezsko, atd. Další OP zprostředkovávají přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci. OP definují, které problémy by ráda Česká republika za získané prostředky z evropského rozpočtu řešila a změnila. Z právě probíhajícího programového období 2007-2013 může Česká republika čerpat až 26,69 miliard eur. Projekty mohou předkládat kromě obcí také kraje a ministerstva jako i podnikatelé, vlastníci infrastruktury, neziskové organizace, školy či výzkumná centra.

Graf 1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007-2013

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Hlavním dokumentem pro uskutečnění politiky hospodářské a sociální soudržnosti, a také rámcem pro programy, které budou podporovány z ERDF, ESF a FS jsou Strategické obecné zásady Společenství pro období 2007-2013. Každý stát EU zpracovává svůj Národní rozvojový plán, který definuje strategii rozvoje státu. Tento

rozvojový plán států se může v některých bodech od obecných zásad Společenství lišit. Proto musí být vypracován Národní strategický referenční rámec pro sjednocení, ve kterém jsou popsány strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS a operační programy.

Fondy EU přispívají k naplnění cílů politiky HSS. Pro období 2007-2013 jsou stanoveny 3 cíle:

Cíl Konvergence: je podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V Česku pod tento cíl spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou města Prahy, je realizovaný osmi tematickými OP a sedmi regionálními OP, vyhrazená částka na tento cíl v České republice je 25,89 miliard eur.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: je cíl, který podporuje regiony, jež nečerpají z Konvergence a v České republice pod něj spadá Praha se dvěma OP, vyhrazená částka na tento cíl je 0,42 miliardy eur

Cíl Evropská územní spolupráce: cíl, který usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů, spadají pod něj všechny regiony České republiky a vyhrazená částka na tento cíl je 0,39 miliardy eur.¹⁷

Programy 2007-2013 jsou rozděleny následovně:

a) Tematické operační programy (TOP)

Pro nynější období je připraveno celkem 8 tematických OP a to OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Integrovaný operační program a OP Technická pomoc, z nichž každý má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Prahy.

¹⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. *Strukturální fondy Evropské unie* [online]. c2003-2007 [cit. 2009-05-02] Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>.

b) Regionální operační programy (ROP)

Pro období 2007-2013 je v rámci cíle Konvergence připraveno 7 regionálních operačních programů (dále jen „ROP“) z nichž můžeme jmenovat například ROP Dopravní dostupnost a obslužnost, ROP Rozvoj území, ROP Regionální rozvoj podnikání nebo ROP Rozvoj cestovního ruchu, které jsou určené pro celé území Česka s výjimkou Prahy. Tyto ROP si berou za cíl zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. Každý ROP je řízen Regionální radou daného regionu soudržnosti a z fondů EU je na něj vyčleněno 4,6 miliardy eur. Z hlediska památkové péče je nejzajímavější již zmiňovaný ROP Rozvoj cestovního ruchu, který se mimo jiné podporuje rekonstrukci kulturních či technických památek nebo kulturních zajímavostí pro využití v cestovním ruchu.

c) Operační programy Praha

Hlavní město Praha spadá pod cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v období 2007-2013, na rozdíl od ostatních regionů, které spadají do cíle Konvergence. Pro Prahu jsou připraveny dva OP, a to OP Praha Konkurenceschopnost a OP Adaptabilita, které mají kombinovaný charakter regionálních tematických programů, na něž je vyhrazeno 343,3 milionů eur.

d) Evropská územní spolupráce

Pod Evropskou územní spoluprací spadají například OP Mezinárodní spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, OP Přeshraniční spolupráce ČR-Rakousko (určený pro kraje Jihočeský, Jihomoravský a Vysočina a o rakouské kraje) či Spolupráce ČR-Slovensko a další.

Každý členský stát EU má samostatné územněsprávní členění. V EU existuje 27 různých systémů členění, které ovšem omezují možnosti statistického a ekonomického srovnání regionů pro účely HSS. Proto byla v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS) na jejichž základě jsou podle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění a to NUTS I, NUTS II

a NUTS III. Kromě těchto tří úrovní existují ještě dvě nižší úrovně územněsprávního členění, a to místní administrativní jednotky LAU. Ty však nejsou podstatné pro rozdělení prostředků z fondů EU.¹⁸

Tabulka 5 Členění území prostřednictvím statických a administrativních jednotek

Členění území České republiky		
Úroveň	Název	Jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76+15 pražských
LAU II	Obce	6249

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Na území České republiky byly zřízeny regiony soudržnosti, a to Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko a Střední Morava, které jsou vedené regionálními radami regionů soudržnosti. Regionů soudržnosti, známé jako NUTS II je celkem 8 a můžeme je nalézt na celém území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. 14 krajů je značených jako NUTS III viz následující obrázek č. 3.

¹⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. *Programy 2007-2013*. [online]. c2003-2007 [cit. 2009-04-30]. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.

Obrázek 2 Regiony soudržnosti NUTS II a kraje NUTS III v České republice

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

5.3. Regionální operační programy

Fondy a programy EU pro období 2007-2013 v Jindřichově Hradci:

Regionální OP NUTS II Jihozápad

Projekt „Stavební úpravy ulice Štítného v MPR Jindřichův Hradec je spolufinancován Regionálním OP NUTS II Jihozápad částkou 12.249.191,- Kč, což činí 92,5% celkové částky potřebné k realizaci v období únor 2009 až květen 2009. Hlavním cílem projektu je zachování, obnova a zatraktivnění kulturního a historického dědictví v podobě stavebních úprav ulice Štítného.

OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko

K hlavním cílům programu patří zlepšení dopravní dostupnosti česko-rakouského příhraničí, ochrana životního prostředí, podpora rozvoje infrastruktury a služeb cestovního ruchu, vzdělávání a sociální integrace, posílení spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií či podpora přeshraniční spolupráce územních samospráv. Pro českou stranu (tzn. kraje Jihočeský, Jihomoravský a Vysočina) činí celková alokace z fondů EU 69,12 mil. EUR na období 2007 - 2013.

OP životní prostředí

Projekt „Zateplení budovy OA TGM“ je spolufinancován z OP Životní prostředí. Realizace úspor energie a využívání odpadního tepla. Poskytnutá dotace z fondu soudržnosti činí 4.503.639,- Kč.

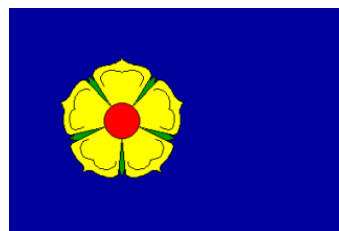
Regionální OP NUTS II Jihozápad

Projekt „Modernizace plaveckého bazénu“ je spolufinancován z Regionálního OP NUTS II Jihozápad částkou 60.000.000,- Kč. Základním cílem projektu je odstranění nedostatku v infrastrukturní vybavenosti území Jindřichohradecka sloužícího pro volnočasové aktivity a rozšíření nabídky pro trávení volného času.¹⁹

6. Město Jindřichův Hradec

Obrázek 3 Znak města

Obrázek 4 Prapor města

Pokud není uvedeno jinak, informace v této kapitole poskytl vedoucí oddělení památkové péče z Městského úřadu Jindřichův Hradec, pan PhDr. Bureš.

Jindřichův Hradec se nachází v jihovýchodní části jižních Čech, v krajině protkané potoky, řekami a především známými jihočeskými rybníky. Město bylo založeno v místech zalesněných kopcích České Kanady, tam, kde se zdvíhá rovinatá Třeboňská pánev.

Jindřichův Hradec, také přezdívaný jako „město nad rybníkem Vajgar“. Město, jímž prochází 15. poledník. Město, které v 17. století patřilo k největším v Českém království

¹⁹ Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Regionální operační programy [online]. c 2003-2007 [cit. 2009-04-29]. Dostupné na WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/810a501c-e85f-4e99-92f3-d1824296f1d4/Regionalni-operacni-programy>>.

a město, jehož historické jádro bylo v roce 1987 pro svou vysokou historickou, architektonickou i kulturní hodnotu prohlášeno MPR – město „zlaté růže“. Město, které získalo ocenění Historické město roku 2007.

Jindřichův Hradec se svými 22.604 obyvateli je podle regionální politiky EU obcí s rozšířenou působností NUTS 5, v okrese NUTS 4 Jindřichův Hradec, spadající pod jihočeský kraj, tedy kraj NUTS 3.

6.1. *Prohlášení Městské památkové rezervace Jindřichův Hradec*

Městská památková rezervace byla prohlášena výnosem Ministerstva kultury v roce 1961. Účelem tohoto prohlášení historického jádra Jindřichova Hradce za památkovou rezervaci je zabezpečit tomuto celku zvýšenou ochranu jakožto hmotnému dokladu společenského vývoje našich předků, který se zde zachoval v původním bohatém stavu a v téměř neporušené podobě jak v plánovaném rozvrhu, tak i ve vlastní výstavbě, významné jednak v celku města, zvláště pak v řadě jednotlivých budov, které mají mimořádnou uměleckou hodnotu, a zajistit uplatňování péče o jeho zachování, konzervaci a obnovu tak, aby byla zachována pro generace budoucí.

MPR Jindřichův Hradec s přilehlým centrem města představuje jako urbanistický celek jedinečné a nenahraditelné kulturní bohatství.

Hranice městské památkové rezervace

Obvod památkové rezervace je vymezen na severu linií vedenou po vnějším obvodu středověkého příkopu a odtud protaženou k Vajgaru na jedné a k Nežárce na druhé straně, na jihovýchod vede hranice břehem Vajgaru, vajgarským mostem, jihovýchodním břehem malého Vajgaru a zájezdem až k ústí do Nežárky a na západě pak západním břehem Nežárky.

Ochranná pásma na území města

Ochranné pásmo městské památkové rezervace bylo prohlášeno rozhodnutím Okresního národního výboru v Jindřichově Hradci – odboru kultury č. j. 1778/404/5-87 kult. ze dne 10. 12. 1987.

Ochranné pásmo Státního hradu a zámku bylo prohlášeno rozhodnutím Městského národního výboru v Jindřichově Hradci č. j. 1040/82-328-328/3-468 ze dne 19. 1. 1983

Jedná se o území stabilizované a chráněné nejvyšším stupněm ochrany sídel, chráněna je proto veškerá urbanistická struktura rezervace se všemi památkami, ale i bloky a objekty zástavby, uliční síť, parky a zahrady, opevnění, regulace řek a břehy rybníka, včetně siluet panoramat, střešní krajiny, dominant, měřítka a charakteristického výrazu a barevnosti fasád.

6.2. *Občanské sdružení Česká inspirace*

Město Jindřichův Hradec je zakládajícím členem občanského sdružení Česká inspirace, a pod mottem „Za kulturou nejen do Prahy“ sdružuje města Český Krumlov, Hradec Králové, Kutná Hora, Litomyšl, Poličku, Telč a Třeboň. Těchto 8 z nejkrásnějších českých měst společně reprezentují nabídku kulturních a společenských akcí v Kulturním kalendáři Česká inspirace. Cílem je upoutat zájem návštěvníků těchto měst historickými památkami a nabídkou kulturních programů. Občanské sdružení bylo založeno 2. srpna 2001 a díky členství se Jindřichův Hradec v roce 2001 mohl prezentovat na Českém centru ve Vídni na akci uspořádané pro rakouské cestovní kanceláře a novináře.²⁰

6.3. *Historie města*

Město Jindřichův Hradec zažilo svou dobu slávy i úpadku. Již od 15. století užíval přívlastek Jindřichův a ve století 16. zažívá svůj největší rozkvět. Hradec byl během své historie centrem rozsáhlého panství a procházely jím důležité obchodní cesty spojující Čechy s Rakouskem, můžeme tedy tvrdit, že město je s cestovním ruchem svázáno už od nepaměti.

²⁰ Oficiální stránky města Jindřichův Hradec. *Česká inspirace* [online]. c2004 [cit. 2009-04-25]. Dostupné na WWW:< http://www.jh.cz/cz/_organizace/spoluucast/inspirace.html?synchronize=1>.

6.3.1. Románské období

Počátky města Jindřichův Hradec souvisejí se slovanským hradiskem, které sídlilo na ostrohu řeky Nežárky a Hamerského potoka a bylo v 10. století správním centrem širokého okolí a důležitým strategickým bodem na jihu přemyslovského státu. Koncem 12. století se jižní Čechy dostaly pod vládu Vítka z Prčice, který území rozdělil mezi své syny, a ti se později stali zakladateli významných jihočeských rodů jako například z Landštejna, ze Stráže, z Ústí, a také nejmnocnějších Rožmberků a pánů z Hradce. Všichni užívali ve svých erbech pětistě růže různých barev. Nejstarší dochovaná písemná památka o Hradci je datována rokem 1220. V té době vlastnil jindřichohradecké panství zakladatel rodu pánů z Hradce, Jindřich I., nejstarší syn Vítka z Prčice, který na místě dřívějšího hradiska nechal postavit gotický hrad. V jeho předhradí v polovině 13. století vzniklo z původní řemeslnicko-obchodní osady město, které dostalo název právě po Jindřichovi. V latinských listinách se také můžeme setkat s názvem Nova domus.

6.3.2. Gotické období

Název Jindřichův Hradec je písemně doložen roku 1410. Erb pánů z Hradce se skládá ze zlaté růže v modrém poli, doplněný privilegiem krále Vladislava II. z roku 1483 o dva zlaté královské lvy a iniciálu W s korunkou, kterou dodnes můžeme ve znaku nalézt.

Stavba rozsáhlého komplexu gotického hradu probíhala na skalnatém ostrohu mezi řekou Nežárkou a Hamerským potokem. V 15. století zaznamenal gotický palác s okrouhlou věží, tehdy sídlo pánů z Hradce, největší stavební úpravy. V gotickém slohu byla postavena Městská věž u kostela Nanebevzetí Panny Marie. K významným gotickým památkám patří i Kostel sv. Jana Křtitele s areálem minoritského probožství. Náměstí Míru dominuje původně gotická radnice, která později prošla několika přestavbami a Langrův dům, který byl později renesančně přestaven a je zdoben figurálními sgrafity zobrazujícími biblické výjevy. Perlou vrcholné gotiky je označována kaple svatého Mikuláše.

6.3.3. Období renesance a humanismu

Vrcholu svého rozkvětu město dosáhlo za posledních pánů z Hradce ve 2. polovině 16. století. V té době bylo přestavěno mnoho původně gotických objektů a objevují se nové renesanční domy nejen v centru města, ale i za jeho hradbami, a tak vzniká tzv. Nové Město. Město mělo velké zisky z rušného obchodního a řemeslnického života, zejména pak z prodeje sukna. Jindřichův Hradec měl v té době významné postavení nejen na poli hospodářském, ale také na královském dvoře díky vysokému postavení hradeckých Vítkovců a po nich Viléma Slavaty, který byl nejvyšším kancléřem Království českého (v letech 1628-1652).

Původně středověký hrad byl rozšířen o honosný renesanční zámek s velkými a malými arkádami a jedinečným rondelem, jenž je vrcholným dílem italského renesančního stavitelství. V polovině 16. století začíná stavba panského pivovaru a mlýna.

6.3.4. Období baroka

Koncem 16. století pozval Adam z Hradce do města jezuity. Ti poznamenali historické jádro města dvěma ranně barokními budovami jezuitského semináře a koleje. Na konci 16. století začíná stavba kostela Nejsvětější Trojice.

Po třicetileté válce ztrácí Jindřichův Hradec na svém politickém i hospodářském významu a od konce 17. století přestává být sídelním městem nových majitelů panství, Čermínů. V letech 1764-1766 vytváří Matouš Strahovský sousoší Nanebevzetí Panny Marie a je nejtypičtější barokní památkou spolu se znakem města na průčelí radnice. V roce 1600 se v Jindřichově Hradci narodil nejznámější barokní básník a hudební skladatel Jan Michna z Otradovic.

V roce 1801 vypukl ve městě ničivý požár, kterému padlo za oběť 318 domů a 30 lidských životů.

V 18. století zaznamenalo město znovu velký rozkvět, poprvé od doby třicetileté války.

6.3.5. Období 19. a 20. století

V 19. století dále pokračuje rozkvět města díky průmyslové výrobě. V letech 1882 bylo založeno Muzeum Jindřichohradecka, které sídlí od roku 1927 v renesanční budově

bývalého jezuitského semináře na Balbínově náměstí. Z bohatých sbírek muzea vynikají především Krýzovy jesličky, které jsou největším lidovým mechanickým betlémem na světě. Na téže náměstí byla postavena zajímavá empírová stavba, zvaná Landfrasova tiskárna. Ve 20. letech 19. století se město zbavovalo středověkého opevnění a rozrůstalo se za městské hradby. V té době byly zbourány Rybnická a Pražská brána.²¹

6.4. Památky města Jindřichův Hradec

Celkový počet památkových objektů v MPR Jindřichův Hradec je 116. Mnoho památek se nachází za hranicí MPR v ochranném pásmu. Kompletní seznam památek MPR je uveden v přílohách.

6.4.1. Seznam památek

Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec

Státní hrad a zámek v Jindřichově Hradci je od roku 1996 prohlášen národní kulturní památkou. Zámek v Jindřichově Hradci patří k největším a nejrozsáhlejším objektům v České republice. Podle statistik je jindřichohradecký zámek třetím největším komplexem u nás. Prošel složitým stavebním vývojem. Původní název dnešního Jindřichova Hradce v latině „Nova domus“ a v němčině „Neuhaus“ napovídá, že měl hrad nějakého předchůdce. Soustavný výzkum umožnil zhodnotit počátky zdejšího osídlení. Předpokládá se, že již v 10. století zde bylo slovanské hradiště, které hrálo svou roli v přemyslovském státě. Před dvorní fasádou paláce Adama II. byly nalezeny zbytky valového opevnění. Před tímto objevem se datoval vznik hradiště až na konec 12. století. Dalším dokladem stáří zdejšího osídlení byly nálezy v kostele sv. Jana Křtitele, na jehož místě stál koncem 12. století velký románský kostel. Nejstarší kamenné stavby v Jindřichově Hradci musely být ještě před příchodem Vítkovců. Roku 1277 král Přemysl Otakar II. krátce odebral hrad Oldřichovi I. jako bývalý korunní statek. O rok později se vrací do Hradce. Lze předpokládat, že kamenný hrad, který

²¹ Oficiální stránky města Jindřichův Hradec. *Historická pokladnice* [online]. c2008 [cit. 2009-04-20]. Dostupné na WWW: < http://www.jh.cz/cz/_turistika/_pokladnice.html >.

patří mezi nejstarší královské hrady s obvodovou zástavbou, byl královským založením a v rozestavěné podobě byl převzat a dobudován rodem Vítkovců. Odtud také pochází název města, převzatý od prvního zdejšího Vítkovce Jindřicha. Za celkem sedm staletí se v držení panského sídla vystřídaly další celkem tři přední šlechtické rody. Jako první byli již zmínění Vítkovci, dále pak Slavatové a Čermínové z Chudenic. Díky svému vysokému postavení se podíleli na utváření celé země a také na podobě jindřichohradeckého zámku. V letech 1976-1993 prošel hrad a zámek generální opravou a postupně byl celý zpřístupněn veřejnosti. Pro návštěvníky jsou k dispozici tři prohlídkové trasy, rozdělené podle jednotlivých stavebních etap. V současné době je hrad a zámek považován za významné kulturně společenské centrum, díky nespočtu konaných koncertů a dalších akcí.

Stará radnice

První zmínka o radnici je z roku 1493 kdy mistr Hanuš z Prahy umístil nový orloj. V 17. století byla přestavěna. K radnici přiléhalo vězení a pranýř. Při požáru roku 1801 vyhořela, roku 1807 byla znovu vystavěna. Dnes je stará radnice dvoupatrová budova s mansardovou střechou, nad průjezdem je městský znak v podobě, ve které ho v roce 1483 udělil Jindřichovu Hradci král Vladislav Jagellonský. Jako radnice sloužila budova do roku 1848.

Obranný městský systém

Městské hradby

Hradby byly budovány od 13. století a chránily vnitřní město. Dodnes se zachovala jejich část nad Vajgarem, pod zadní frontou domů na náměstí Míru. Od minoritského kláštera, kde se zachovaly zbytky parkánu i hradeb, pokračovalo opevnění nahoru směrem ke Střelnici, kde stávala Pražská brána, od níž vedly hradby s příkopem k dnešním Husovým sadům. Z původních hradeb se dochovala přestavěná půlkruhová bašta. V renesanční a barokní úpravě se spodní gotickou částí se dochovala původní hranolová bašta, která byla součástí městského opevnění a je patrná z mostu mezi Malým a Velkým Vajgarem. Městské opevnění mělo kdysi tři brány a to Dubnickou, Pražskou a Nežáreckou, z nichž se dochovala pouze Nežárecká. Pražská a Dubnická brána byly zbourány ve 20. letech 19. století. Počátkem 19. století vznikl nástavec

trojúhelníkového štítku, v němž jsou umístěny ciferníky hodin. Roku 1879 byly v bráně instalovány věžní hodiny. Brána je na západní straně ozdobena kamenným reliéfem městského znaku v renesanční kartuši, vnitřní strana brány byla na konci 17. století opatřena malovanými erby Jana Jiřího Jáchyma Slavaty a jeho manželky Marie Markéty z Rappachu.

Nežárecká brána

S přilehlým jezuitským seminářem je původní středověká Nežárecká brána o dvou gotických patrech prvkem původního městského opevnění. Z původních tří se zachovala jako jediná, dříve také nazývaná Linecká. Při výstavbě jezuitského semináře byla rozšířena o další patro pozdně renesanční podoby s klíčovými střílnami a sedlovou střechou.

Sakrální stavby

Kostel svatého Jana Křtitele

Gotický kostel stojí na místě původní románské svatyně. Vznik se datuje k počátku 13. století, v následujícím století byla postavena nádherná gotická kaple sv. Mikuláše. Ke kostelu přiléhají budovy minoritského kláštera a špitálu. Kostel je bohatě zdoben původní gotickou freskovou výzdobou z poloviny 14. století, která byla bohužel v 15. století porušena. V kostele se nachází nespočet nástěnných maleb a řada náhrobků, z nichž nejceněnější je gotický náhrobek Magdaleny z Gleichu z roku 1492. Náhrobek je vytvořen z červeného mramoru. Další jsou náhrobky pánů Špánovských z Lisova z první poloviny 17. století a ranně barokní mobiliář kostela. Kostel byl nedávno zpřístupněn veřejnosti a slouží i jako koncertní síň. Jižní boční loď kostela je využívána jako muzeum. Kostel je ve správě jindřichohradeckého muzea.

Kostel svaté Maří Magdaleny

Jedná se o nejstarší kostel v Jindřichově Hradci založený Jindřichem I., který udělil patronátní právo k jeho postavení řádu Německých rytířů. Vzhledem k malé velikosti býval kostel často nazýván kaplí. Roku 1954 byl kostel připojen k jezuitské koleji. 1615 kostel vyhořel. Kostel znovu vystavěný v první polovině 17. století Vilémem Slavatou je zajímavý pro svou unikátní štukovou výzdobu. V roce 1995 přešly objekty do

majetku města Jindřichův Hradec v dezolátním stavu. Z velkých finančních prostředků se podařilo obnovit štukovou výzdobu, byla vyměněna dlažba, zavedeno osvětlení a celá kaple byla vybavena nábytkem.

Proboštský kostel Nanebevzetí Panny Marie

Celé staré části Jindřichova Hradce dominuje vysoká věž s výškou 68,3 metru. Nádvořím kostela prochází 15. poledník východní délky. Věž z 15. století získala nynější podobu po požáru města v roce 1801. Původně gotický kostel byl postaven ve 2. polovině 14. století, o sto let později byl opraven a rozšířen o tzv. Špulířskou kapli se zajímavou krouženou žebrovou klenbou s figurálními svorníky a plastickými ozdobami se zvířecími motivy. Při velkém požáru se zachránila pouze kamenná křtitelnice z roku 1525 a ostatky sv. Hypolita, patrona města, dnes uložené v prosklené schránce pod náhrobkem Jáchyma z Hradce. Tento renesanční náhrobek je z roku 1565. Původně před ním stál sarkofág s klečící postavou zemřelého, ale byl zničen při požáru, stejně jako nejkrásnější oltář kostela z červeného mramoru, darovaný Františkou z Meggau. Kruchta byla zřízena roku 1483. Varhany jsou moderní z poloviny osmdesátých let dvacátého století.

Bývalá jezuitská kolej

Postavena v letech 1595-1605 Martinem Vlachem na náklad Adama II. z Hradce a jeho manželky Kateřiny z Montfortu. Kvůli této stavbě bylo na hradbách zbouráno přes 20 domů a na jejich místě postaveny dva mohutné objekty, určené jezuitům – kolej a později protějšší seminář. Jižní, nejmohtnější křídlo, bylo zdobeno sgrafity, ostatní křídla budovy, seskupená kolem otevřeného dvora, byla nižší. Jihovýchodní roh koleje sousedí se západní částí lodi kostela sv. Maří Magdaleny. Zakladatele připomíná kamenná pětistá růže, umístěná ve zdi na chodbě prvního poschodí. V současné době probíhá rozsáhlá rekonstrukce, při které byly v místnostech západního křídla sondami zjištěny malby dekorativního charakteru s takzvanými „černými dekory“. Sondy prokázaly ucelenou kompozici výzdoby v podobě černých dekorů rostlinného charakteru. K nejrozsáhlejšímu nálezu došlo při průzkumu mohutné klenby a stěn v prostoru refektáře. Jedná se zřejmě o ranně barokní malbu mimořádné výtvarné kvality. V zrestaurovaných prostorách je nyní umístěno muzeum fotografie.

Sousoší Nejsvětější Trojice

Typicky barokní dvacet metrů vysoký sloup byl vystavěn s podporou katolické církve. Sousoší situováno přímo ve středu Náměstí Míru pochází z let 1764-1766 a bylo postaveno dačickým sochařem Matoušem Strahovským. Spodní část sousoší tvoří trojboký pilíř s výklenky, kde jsou umístěny sochy sv. Rosálie, sv. Anny s Pannou Marií a sv. Josefa s Ježíškem. Na volutách stojí sv. Prokop, sv. Jiří, sv. Vojtěch, sv. Hypolit, sv. Expeditu a sv. František Xaverský se sv. Florianem, Janem Nepomuckým a sv. Václavem. Kolekci svatých završují archandělé, Michael, Gabriel a Rafael, hlavice nese postavy Boha otce a Boha syna, kteří drží korunu nad Pannou Marií. Duch svatý se vznáší ve svatozáří.

Minoritský klášter a budova špitálu u svatého Jana Křtitele

Objekt kláštera je trojkřídlá jednopatrová budova. Rajský dvůr obklopuje křížová chodba s arkádami na pilířích sklenutých křížovou žebrovou klenbou většinou na figurální konzoli. Pouze ve východním křídle se nacházejí gotické konzoly zdobené kružbou. Křížová chodba je pinakotékou gotických maleb, které se nacházejí v několika vrstvách. Nejstarší je východní křídlo započaté v roce 1369, které je dílem kameníků Mikuláše a Ondřeje podle vzoru augustiniánského kláštera v Třeboni. K východnímu křídlu se připojuje bývalá kapitulní síň, stavěná ve slohu vrcholné gotiky kolem r. 1375. Sklenutí původní hvězdicovou klenbou na střední sloup a konzoly bylo po požáru r. 1801 nahrazeno klenbou cihlovou a ubourán presbytář. V r. 1987 zde byla odkryta freska Blahoslavené P. Marie. V roce 1814 byla kaple prodána soukenickým cechem správci špitálu Claudiovi, a ten ji upravil ve skleník. R. 1584 byl klášter přeměněn na špitál, pro nějž byla vystavěna zvláštní budova před západním průčelím kláštera v renesančním slohu. Špitál založil Jáchym z Hradce (1526-1565) se svou manželkou Annou z Rožmberka. Přeneseny sem byly oba dosavadní špitály – městský a předměstský. Celý objekt v současné době prochází rozsáhlou rekonstrukcí, po dokončení přízemí došlo k obnovení dvou renesančních sálů, které jsou nyní využívány jako konferenční a výstavní sály.

Židovský hřbitov

Je datován k roku 1400 a situován jihozápadně od města nad levým břehem řeky Nežárky. V 16. století byl rozšířen a v roce 1773 ohrazen zdí. Židé žili v Jindřichově Hradci od konce 13. století, kdy Oldřich z Hradce získal od krále Václava II. právo usadit ve městě osm židovských rodin. Avšak nejstarší náhrobek tradiční kvadrátní formy pochází až z roku 1638. Hřbitov čítá celkem čtyřicet kamenických prací ze 17. a 18. století. K nejvýznamnějším patří manželský náhrobek ve tvaru Mojžíšových desek z doby 1729 až 1731, dále pak dva náhrobky se symbolem žehnajících rukou z let 1769-1772. Židovské ghetto tvořilo několik domů v dnešní Školní ulici, na nároží s ulicí Kostelní vznikla po polovině předminulého století synagoga (dnes kaple Církve československé husitské) v průčelí s gotickými okny a románským vlysem ve štítě domu s č. p. 188/I.

Ostatní významné stavby

Střelnice

Budova se nachází v místech dřívějšího parkánu, kde pořádali svá cvičení jindřichohradečtí ostrostřelci. Po zbourání Pražské brány zde stavitel Josef Schaffer vybudoval nový dvoupatrový dům. Roku 1843 zde vznikl ochotnický soubor, poté městský divadelní spolek Jablonský. V roce 1846 se Střelnice stala dějištěm prvního českého plesu Národní besedy. Budova byla několikrát přestavována, v roce 1928 byl přistavěn kinosál a i dnes je Střelnice místem kulturního a společenského dění.

Langrův dům na náměstí Míru č. p. 138 a 139

Dům s dvěma popisnými čísly, protože před ním zde stály dva pozdně gotické domy, které byly roku 1586 spojeny a renesančně přestavěny hradeckým měšťanem Čechem z Kozmáčova. Přední a zadní trakt domu je z let 1530-1540, nádvorní arkádová pavlač byla postavena později. Sgrafita a výjevy ze Starého zákona jsou datována do roku 1579. Tento dům patří k nejstarším ve městě vůbec. V letech 1565 ho vlastnila Anna z Rožmberka.

Landfrasova tiskárna

Budova se nachází na Balbínově náměstí a pro svou tiskárnu ji nechal přestavět Alois Ladfras. Empírový vzhled budovy, který se zachoval dodnes jí dal stavitel Josef Schaffer v roce 1827. Landfrasové byli tiskařská rodina, která žila v Jindřichově Hradci od konce 18. století. Vydávali především nebeklíče, kalendáře a sbírky povídek. Nejvýznamnější z rodu byl Alois Landfras, který byl v letech 1850-1861 starostou města. Za svojí více než stoletou činnost vyprodukovala tiskárna nespočet svazečku knížek lidového čtení, pouťových a jarmarečních písní, modlitebních knih i novin.

Pivovar a mlýn

Byl vystavěn na hradbách mezi zámkem a nynějším muzeem. Přestavěn pak v 16. století. V letech 1831-1835 si jen pronajal otec Bedřicha Smetany, který v něm s rodinou bydlel. V místech, kde ústí stoka z Vajgaru do Nežárky, byl postaven mlýn U čtrnácti, nejstarší v Jindřichově Hradci. Nad hlavním vchodem jsou ve zdi zasazeny dvě kamenné desky se znakem Jáchyma z Hradce a jeho manželky Anny z Rožmberka, s nápisem vztahujícím se k založení mlýna. Mlýn je součástí zámku a zakoupil jej Národní památkový ústav ČR. Samotný mlýn byl vybudován 1551, 1888 pak přestavěn na vodní elektrárnu, první v Čechách. Instalaci turbíny a dynama provedl František Křižík. Vyráběný elektrický proud sloužil k osvětlení města. Po rekonstrukci mlýna je Křižíkova elektrárna od roku 2002 opět v provozu. Prostory elektrárny byly v září 2003 poprvé představeny veřejnosti v rámci Dnů evropského dědictví. Je zde také umístěna oživená tradice výroby ručně tkaných tapisérií.

Muzeum Jindřichohradecka

Muzeum založené roku 1882 sídlí v renesanční budově bývalého jezuitského semináře a je jedním z nejstarších regionálních muzeí v Čechách. Bohatý fond skýtá archeologická nálezy, kolekci gotických plastik, doklady cechovní a řemeslné výroby, expozici měšťanské a lidové kultury. Významná je i Sín Emy Destinové, expozice věnovaná nejvýznamnější české operní pěvkyni. Dále expozice dochovaného interiéru bývalé lékárny U Panny Marie Pomocné z konce 18. století a nejznámější exponát muzea Krýzovy jesličky, největší mechanický lidový betlém na světě, který je zapsán v Guinessově knize rekordů.

Gobelínové dílny

Tato dílna stojí v ulici Pod hradem. V roce 1910 ji založila Marie Teinitzerová jako dílny pro tkaní a restaurování tapisérií.

Rybník Vajgar

Vznikl na místě někdejších bažin při soutoku Hamerského potoka a Nežárky. První zmínka o rybníku a mostě mezi Malým a Velkým Vajgarem je z roku 1399. Vajgaru se dříve říkalo Velký, Městský nebo Hradní rybník, jméno Vajgar (z německého Weiher) dostal až koncem 17. století. Náležel vrchnosti a bez jejího svolení se tu nesmělo nic podnikat. Dnešní kamenný most byl vystavěn v roce 1830. Ostrov, který se nachází uprostřed rybníka Vajgaru je umělý a byl vybudován až v letech 1858-1860.

Jindřichohradecká úzkorozchodná dráha

Akciová společnost Jindřichohradecké místní dráhy jsou prvním soukromým provozovatelem veřejné železniční dopravy v Čechách a to na trati Jindřichův Hradec – Nová Bystřice – Obrataň. Provozují pravidelnou osobní i nákladní dopravu. Během letní sezony provozují jízdy historickým vláčkem z let 1898-1958, s doprovodným programem.

EXPERIMENTÁLNÍ ČÁST

7. Sekundární průzkum

Sběr sekundárních dat byl proveden z dostupných statistik Národního památkového ústavu, oddělení památkové péče a Jihočeského kraje ve zkoumané oblasti. Další data byla získána z literatury a jiných pramenů týkajících se zkoumané oblasti.

Pokud není uvedeno jinak, veškeré grafy a tabulky jsou vlastní prací; uvedené informace poskytl vedoucí oddělení památkové péče Městského úřadu Jindřichův Hradec, pan PhDr. Bureš.

7.1. *Program regenerace městské památkové rezervace Jindřichův Hradec*

Cíle památkové péče v Jindřichově Hradci jsou zakotveny v Programu regenerace městské památkové rezervace Jindřichův Hradec na léta 2008-2017. Tento Program regenerace je spolehlivým nástrojem ke zlepšení stavu památek; systematickým úsilím města i soukromých investorů došlo po letech stagnace k pronikavému zlepšení, které je všeobecně velmi dobře vnímáno a dává novou kvalitu městu jako celku. Příznivý trend nastal již před rokem 1996 a je velmi reálná naděje na dosažení udržitelného stavu.

Za hlavní úspěch je považován fakt, že bylo dosaženo vyváženého pokroku ve všech oblastech, tedy nejen ve stavu památkových objektů včetně všech dominant města, ale i v oblasti dopravy, životního prostředí, zpřístupnění zeleně, stavu veřejných prostranství a k celkovému oživení, včetně dříve zanedbaných lokalit, a kulturního a společenského života ve městě. Ke koncepčním materiálům, které zajišťují přípravu obnovy městské památkové rezervace (dále jen „MPR“) v roce 2006 přibyl nově schválený regulační plán MPR a v roce 2007 nový Program MPR.

Největším úspěšně obnoveným objektem je bývalá jezuitská kolej, ve které bylo založeno Národní muzeum fotografie a dále zde byly dokončeny restaurátorské práce na malbách objevených při adaptaci. V roce 2007 bylo několikaleté úsilí završeno úpravou rajského dvora. Objekt sice není celý využit, ale má kompletně dokončen vnější plášť

a okolní prostranství a uvnitř fungující již zmíněné Národní muzeum fotografie, koncertní a obřadní síně v kapli sv. Máří Magdalény.

Také byla započata oprava části městských hradeb. V roce 2006-2007 bylo dosaženo velkého pokroku v infrastruktuře, stavu veřejných prostranství a životního prostředí. Bylo uskutečněno již několikrát odložené odbahnění Malého Vajgaru. Nemalé prostředky byly vynaloženy na propagaci památek ve městě Jindřichův Hradec a na rozvoj místních tradic.

Tabulka 6 Základní charakteristiky Programu regenerace MPR

Počet obyvatel města	22483
Z toho počet v MPR:	706
Rozloha MPR:	21 ha
Počet zapsaných kulturních památek v MPR:	116
Náklady na projekty zapojené do Programu regenerace z toho:	108.398.000 Kč
příspěvek z Programu:	47.446.000 Kč
příspěvek města vlastníkům:	6.659.000 Kč
podíl vlastníků (včetně města pokud je vlastník):	54.293.000 Kč
Odhad nákladů vložených do MPR bez příspěvku z Programu regenerace (včetně infrastruktury, atd.) od roku vzniku Programu:	452.000.000 Kč
Přihlášení k Programu od roku:	1993

7.2. Dotace z Programu regenerace MPR a MPZ

Jak z tabulky vyplývá, v rámci Programu regenerace MPR a MPZ Ministerstva kultury ČR, byly na opravy památkového fondu získány nemalé finanční dotace. Například za léta 2001 až 2008 se jednalo o částku převyšující v součtu 18 milionů Kč, za léta 1996-2006 činily dotace 39,1 milionů Kč na 105 akcí ze státních prostředků. V průběhu let bylo opraveno mnoho subjektů ve vlastnictví soukromých osob, města či památek církevních. Program regenerace je realizován tím způsobem, že se určitou částkou podílí prostřednictvím dotace v programu stát, další část prostředků poskytuje ze svého rozpočtu město a zbývající částkou se podílí na obnově kulturních památek přímo jeho vlastníci.

Dotace z Programu regenerace MPR a MPZ v roce 2007

V roce 2007 byla dotace od Ministerstva kultury ČR v rámci Programu regenerace MPR 2.375.000 Kč na následující obnovy, opravy či statiku:

- Dům č. p. 171/I, obnova fasády a oken, čerpaná částka z Programu 510.000 Kč
- Dům č. p. 164/I, oprava střechy, čerpaná částka z Programu 75.000 Kč
- Dům č. p. 172/I, vnitřní úpravy, čerpaná částka z Programu 200.000 Kč
- Dům č. p. 99/I, statika a opravy zadního objektu, čerpaná částka z Programu: 100.000 Kč
- Parkány, oprava parkánové zdi, čerpaná částka z Programu 990.000 Kč
- Dům č. p. 35/III, oprava střechy domu, čerpaná částka z Program činila 95.000 Kč
- Kaple svaté Barbory ve františkánském klášteře, na opravu fasády, střechy a oken bylo čerpáno z Programu celkem 345.000 Kč
- Židovský hřbitov, vztyčování náhrobků, čerpaná částka z Programu činila 60.000 Kč

Dotace z Programu regenerace MPR a MPZ v roce 2008

V roce 2008 byla městu přidělena státní dotace ve výši 1.885.000 Kč, která byla následovně zvýšena o částku 1 milion Kč, která představovala cenu pro vítěze soutěže „Historické město roku 2007“. Celková částka tedy činila 2.885.000 Kč a byla použita na následující objekty:

- Dům č. p. 150/I, opravy podlahy a dlažby, čerpaná částka z Programu 42.000 Kč
- Dům č. p. 141/I, oprava fasády, oken a dveří, čerpaná částka z Programu 173.000 Kč
- Dům č. p. 164/I, oprava střechy, atiky, fasády, čerpáno z Programu bylo 98.000 Kč
- Dům č. p. 9/IV – oprava střechy, čerpaná částka z Programu 320.000 Kč
- Dům č. p. 74/I – oprava fasády, byly poskytnuty dva příspěvky v celkové výši 311.000 Kč
- Dům č. p. 168/II, oprava fasády, oken, z Programu čerpán 1.000.000 Kč
- Židovský hřbitov, restaurování náhrobku, z Programu uvolněna částka 91.000 Kč
- Dům č. p. 93/I, oprava fasády, oken, dveří, čerpaná částka z Programu 525.000 Kč
- Dům č. p. 86-87/I, omítka a nátěr štítu, z Programu čerpáno 170.000 Kč
- Dům č. p. 148/I, uliční fasáda a výkladce, celkem čerpáno z Programu 155. 000 Kč

Dotace z Programu regenerace MPR a MPZ v roce 2009

Pro rok 2009 byla Ústřední komisí Ministerstva kultury pro Program regenerace MPR a MPZ přidělena městu Jindřichův Hradec v rámci tohoto programu kvóta ve výši 2.065.000 Kč. Po pečlivém zvážení a projednání velkého počtu došlých žádostí

v pracovní skupině pro tento program bylo doporučeno radě a zastupitelstvu města zaměřit péči na následující okruhy památek:

- Obnova objektů na náměstí Míru
- Obnova domů v ulici Panská
- Kostel Nanebevzetí Panny Marie
- Vajgarský most
- Koželužské domy

Tabulka 7 Čerpané částky z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR

Částky čerpané z rozpočtu Ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR	
Rok	Čerpaná částka
2007	2 375 000 Kč
2008	2 885 000 Kč
2009	2 065 000 Kč

www.mkcr.cz

7.3. *Koncepční příprava regenerace MPR*

Územní plán obce

Územní plán obce města Jindřichův Hradec byl schválen 26. října 1998. Jeho dosavadní změny se netýkají významně centra; celková koncepce územního plánu nebyla narušena. Ke kladům územního plánu patří promyšlená diferenciací regulativů v jednotlivých částech MPR a také v navrženém centrálním území města. Autorem územního plánu je Ing. arch. Willy Hána, Csc.

Regulační plán MPR

Regulační plán MPR vypracoval Ing. arch. Tadeáš Matoušek a byl schválen 20. prosince 2006. S jeho využíváním v praxi stavebního úřadu i orgánu památkové péče jsou pozitivní zkušenosti.

Program regenerace MPR

V návaznosti na regulační plán byl pořízen zcela nový Program regenerace na období let 2008-2017.

Program rozvoje

Pro okolí rezervace se nadále používá a bude používat Podkladová studie pro Program regenerace MPR Jindřichův Hradec, kterou vypracoval Ing. arch. Tadeáš Matoušek. Dokončena byla již roku 1994, protože město stálo u počátků Programu regenerace. Území, řešené podkladovou studií je dosti rozsáhlé, protože město má kromě historického centra také historická předměstí a tím pádem značný počet kulturních památek za hranicemi MPR. Městská památková zóna dosud vyhlášena nebyla.

Ve městě byla provedena reidentifikace památkových objektů. Úspěchem regenerace je mimo jiné fakt, že se podařilo obnovit poměrně ucelený soubor památek, zejména těch největších v samotném centru rezervace, a zároveň zlepšit úroveň technické infrastruktury a kvalitu životního prostředí v rezervaci i v blízkém okolí. Zmizela prakticky všechna zanedbaná místa a život se vrátil i do vedlejších ulic a zákoutí. Rezervace není v současné době jen kulisou pro přilákání turistů, ale plnohodnotným centrem města a je takto vnímána i jeho obyvateli.

7.4. Cena za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ

Od roku 1995 soutěží každý rok města zapojená do Programu regenerace MPR a MPZ o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ. Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (dále jen „SHS ČMS“) přišlo s myšlenkou oceňovat ta města, která na tomto poli dosáhnou nejlepších výsledků. Proto byla na

základě usnesení vlády České republiky č. 209/1992 dne 2. listopadu 1994 podepsána zřizovací listina této Ceny. Signatáři byli reprezentanti subjektů garantujících Cenu – ministr kultury, ministr hospodářství, později převzalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (dále jen „MMR ČR“) a předseda SHS ČMS. V letech 1999 a 2000 se město Jindřichův Hradec v soutěži umístilo na druhém místě v rámci celé České republiky a v roce 2007 zvítězilo v Jihočeském kraji. Po této výhře dále postoupilo do národního kola soutěže. Porota vybírala z celkových 42 kandidátů a vítězem ceny „Historické město roku“ se stalo město Jindřichův Hradec. Slavnostní vyhlášení vítěze proběhlo dne 16. dubna 2008 ve Španělském sále Pražského hradu u příležitosti Mezinárodního dne památek a sídel. Největším úspěchem Jindřichova Hradce bylo podle pořadatelů soutěže dokončení úpravy rajského dvora bývalé jezuitské koleje, kde nyní sídlí Národní muzeum fotografie.

Města, která se do soutěže přihlásí, navštíví národní soutěžní komise složená ze zástupců Sdružení historických sídel SHS ČMS dále MK ČR a MMR ČR, aby se seznámila s konkrétními opravami památek, s koncepčním materiálem o předmětném programu do roku 2017 a s naplňováním Regulačního plánu MPR.²²

7.5. *Finanční prostředky čerpané z Jihočeského kraje*

Přidělené dotace z kraje pro rok 2007

V roce 2007 byl čerpán grant nemovité kulturní památky ve výši 8.700.000,- Kč na budovu bývalé jezuitské koleje – Národní muzeum fotografie

Přidělené dotace z kraje pro rok 2008

- a) Město Jindřichův Hradec čerpalo na obnovu památek v MPR 1.180.000,- Kč
- b) Čerpaná částka pro OP byla 590.000,- Kč

²² Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. *Historické město roku 2007* [online]. c 2008 [cit. 2009-05-01].

Dostupné na WWW: <<http://shscms.cz/soutez-o-cenu-programu-regeneracej%20rok%202007.html>>

c) Správní území obce s rozšířenou působností Jindřichův Hradec čerpalo 1.261.000,- Kč

Celkové dotace čerpané z Jihočeského kraje za rok 2008 činily 3.031.000,- Kč. Bohužel tyto čerpané finanční prostředky nemohou zabezpečit obnovu památkového fondu v potřebném rozsahu. Výše příspěvku je závislá na zákonem stanoveném rozpočtovém určení daní. Systém péče o památky by měl být posílen o zvýšení motivace vlastníků památek.

7.6. *Finanční prostředky z rozpočtu města*

Město se v roce 2007 podílelo na obnově památek částkou z rozpočtu města ve výši 7.480.000,- Kč, které byly použity na 14 akcí, z toho na území MPR 12 akcí ve výši 6.840.000,- Kč. Částka 7.480.000,- Kč tvoří přibližně 1,5% rozpočtu města. Na památkách v jiném než obecním vlastnictví se město podílelo částkou 315.465 Kč, která byla použita na 7 akcí a to především na obnovu střešní krytiny, opravu soch, vnitřní úpravy domů, opravu náhrobků na židovském hřbitově a opravu zadního objektu při Kostelní ulici.

Do této částky nejsou započteny výdaje na obnovu ostatních budov v MPR a infrastruktury, na které bylo vydáno 17 milionů Kč, což je přes 3% rozpočtu města.

7.7. *Finanční prostředky čerpané z jiných zdrojů*

Z Programu záchrany kulturního dědictví bylo v roce 2007 čerpáno 800.000,- Kč na akci bývalého kláštera minoritů, na obnovu západního křídla – nynější Muzeum Jindřichohradecka.

7.8. *Technický stav památek MPR Jindřichův Hradec*

Památky v havarijním stavu

N konci roku 2007 byly v havarijním stavu dvě památky. První číslo popisné (dále jen „č. p.“) 2/I budova bývalého pivovaru. Po vystěhování potravinářského provozu nebyl používán. Ve sledovaném období se jeho stav zlepšil. Původní číslo popisné bylo rozděleno na tři části: renesanční mlýn připadl státu a nyní je zcela opraven, odděleno bylo také číslo č. p. 199, tzv. Smetanův dům, který je v uspokojivém stavu a jehož obnova je zahájena, a konečně vlastní pivovar, u něhož byla alespoň provizorně opravena střecha, aby nedocházelo k dalším škodám. Vlastník připravuje pro objekt nové využití. V současné době probíhá územní řízení.

Druhou památkou v havarijním stavu je č. p. 4/IV v ulici Pod Hradem. Budova zpusťla kvůli zanedbané údržbě. Došlo ke změně vlastníka a nový vlastník připravuje rekonstrukci. Během loňského roku opravil část střešní krytiny.

Nevyužívané památky

Kromě předchozích dvou objektů není zcela využita stará škola na Zákosteleckém náměstí. Budou se zde budovat lékařské ordinace. Stále rozestavěné zůstávají domy s č. p. 46/I, 143/I a 148/I.

Opravené památky

V roce 2007 byly opraveny tyto památky:

- bývalá jezuitská kolej, rajský dvůr, celková oprava dvora včetně odvodnění a zádlabý pro možné využití ke kulturním akcím. Celkové náklady na opravu 12,2 milionů Kč
- oprava kaple Máří Magdalény. Náklady 400 tisíc Kč
- oprava fasády východního křídla jezuitského semináře – oprava fasády východního křídla rajského dvora jezuitského semináře. Náklady 350 tisíc Kč

- oprava podstavce a sloupu Nanebevzetí Panny Marie – celková oprava podstavce, vyrovnaní obvodových stupňů, doplnění dlažby. Náklady 500 tisíc Kč
- oprava hradeb – celková oprava části hradebního systému v úseku parkánů včetně drenážního systému a zakrytí koruny zdí. Celkové náklady 2,09 milionů Kč
- dům č. p. 171, obnova fasády a oken
- dům č. p. 172/I, restaurátorská oprava a konzervace žulových architektonických prvků, stavební úpravy – oprava podstřešní části komína, konzervace krovu, chodby, oprava stěn a stropů, podlah, schodišť, oprava vstupních dveří do dvora
- dům č. p. 164/I, oprava střechy
- dům č. p. 99/I, záchrana a obnova atria, statika, oprava střechy, zdiva, snížení vlhkosti zdiva
- dům č. p. 173/I s baštou nad Malým Vajgarem; tento objekt byl po několik let trvající rekonstrukci v roce 2006 dokončen. V roce 2007 otevřena podzemní restaurace, čímž je celý objekt kompletně využit a v perfektním stavu
- dům č. p. 162/I, hotel Vajgar, v roce 2007 opravena zadní fasáda na nábreží
- dům č. p. 183/I, dokončena celková obnova
- dům č. p. 72/I
- hráze, jez zájezek Vajgaru, p. č. 1737, celková oprava hlavního a bočního přelivu rybníka odpadového koryta s ohledem na nutnost převedení povodňových průtoků, odbahnění Malého Vajgaru

V těsné návaznosti na Program regenerace MPR byly opraveny i památky za hranicí MPR:

- dům č. p. 36/III, obnova střechy
- kaple sv. Barbory, Františkánský klášter, oprava fasády, střechy, oken

- židovský hřbitov, obnova povalených náhrobků
- dům č. p. 53/IV, oprava sochy

Zrušení prohlášení za kulturní památku

V letech 1997-2007 nedošlo na území MPR Jindřichův Hradec ke zrušení prohlášení za kulturní památku ani v jednom případě.

Prohlášení za kulturní památku

V MPR Jindřichův Hradec v období 1997-2007 nebyla prohlášena na území MPR žádná kulturní památka.

V ochranném pásmu MPR (dále jen „OP“) byly prohlášeny tyto objekty:

Dům č. p. 25/III byl prohlášen za kulturní památku MK ČR dne 24. 8. 1999. Jedná se zčásti o přízemní, zčásti o patrový dům. Zajímavá jsou jeho dvorní klasicistní průčelí, která jsou členěná štukovou dekorací z doby po roce 1801, největší památková hodnota objektu spočívá v zaklenutých prostorách přízemí dvorního traktu, kde jsou zachovány valené klenby s pětibokými výsečemi, na který navazuje hloubkový dvoutakt levého přístavku s křížovou klenbou a s oválnými čely s plackami. Objekt je stavebně-historicky provázán se sousedními objekty pozdně renesančního a raně barokního založení, zachován je starobylý vstup a okno s kamenným ostěním. Jedná se o hodnotný dům, který dokládá vývoj stavební činnosti v prostoru na okraji OP MPR.

Soubor nemovitostí železniční stanice Českých drah v Jindřichově Hradci (výpravní budova č. p. 193/II, sklad zboží, podvalová jáma a překládková rampa). Tento komplex nádražních budov je hodnotným a výjimečným dokladem architektonické kvality a stavebního vývoje železniční sítě v období poslední čtvrtiny 19. století. Z komplexu je patrná drážní architektura, která v sobě spojuje jak funkci obytnou, tak i administrativní a svým umístěním, charakterem i podstatou splnil podmínky pro své prohlášení za kulturní památku dne 11. 12. 2006 MK ČR.

V místní části Jindřichova Hradce byla prohlášena za kulturní památku Boží muka v Tichém lese a kamenný rozcestník u silnice na rozcestí silnic Jindřichův Hradec – Dačice.

V MPR Jindřichův Hradec za rok 2007 nebyly žádné budovy v havarijním stavu nebo ve stavu určenému k demolici.

7.9. *Pozitiva a negativa památkového fondu Jihočeského kraje*

a) Pozitiva

stálé i krátké expozice

vlastníci a správci znají dobře stav budov

pokud byly nalezeny dostatečné zdroje, stav objektů je dobrý

spousta nemovitých památek byla v poslední době alespoň částečně rekonstruována

b) Negativa

nevyřešené restituční nároky

nevyřešené majetkoprávní vztahy

obtížné plánování a realizace obnovy památek

nedostatečný zájem soukromých investorů o obnovu a využití kulturních památek

8. Primární průzkum

Sběr primárních dat byl proveden pomocí metody dotazníkového šetření. Dotazníky použité pro výzkum v MPR Jindřichův Hradec sestavil doc. PhDr. Jiří Vaníček CSc. Dotazníky jsou tří typů: pro obyvatele MPR, pro představitele městské samosprávy MPR a pro představitele památkového ústavu.

Mezi výhody primárního průzkumu patří získání použitelných dat a aplikovatelných informací, přesnost, spolehlivost a aktuálnost.

Cílem této práce je zjistit postoje občanů k obnově památek na území MPR a k plošné ochraně historického centra města a názory na význam památek pro cestovní ruch a vliv turistů a návštěvníků na život ve městě. Na základě provedených šetření a jejich následního vyhodnocení názorů obyvatel MPR Jindřichův Hradec. Dotazník se skládá ze 13 otázek, z nichž deset otázek je uzavřených s jednou možností odpovědi, dvě otázky jsou polootevřené a jedna otázka je se třemi možnými variantami. Závěrečná třináctá otázka se týká osobních údajů a to pohlaví, věku, vzdělání, zaměstnání a místa výkonu zaměstnání.

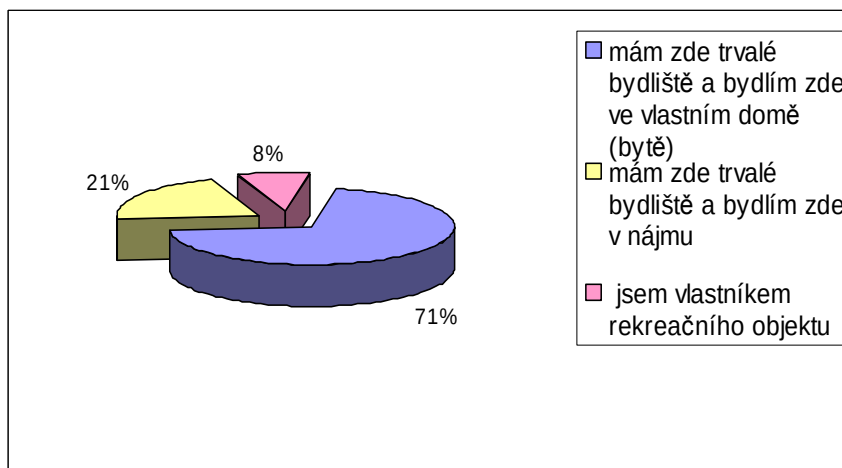
Pokud není uvedeno jinak, veškeré grafy a tabulky jsou vlastní prací.

8.1. *Názory občanů*

V průzkumu bylo osloveno celkem 203 respondentů. Podmínkou průzkumu bylo, aby respondenti byli obyvateli města Jindřichův Hradec. Dotazování probíhalo na veřejných prostranstvích, na náměstí Míru v centru Jindřichova Hradce, dále v různých institucích a organizacích jako například v Informačním středisku na nádraží Českých drah, v lékárně, před univerzitou a jiných. Občané byli dotazováni v období září 2008 až duben 2009. Podíl sesbíraných dat byl 40% během měsíců září až listopad, 25% v měsících prosinec až únor a 35% v období březen až duben.

Otázka č. 1: Jaký je Váš vztah k tomuto městu?

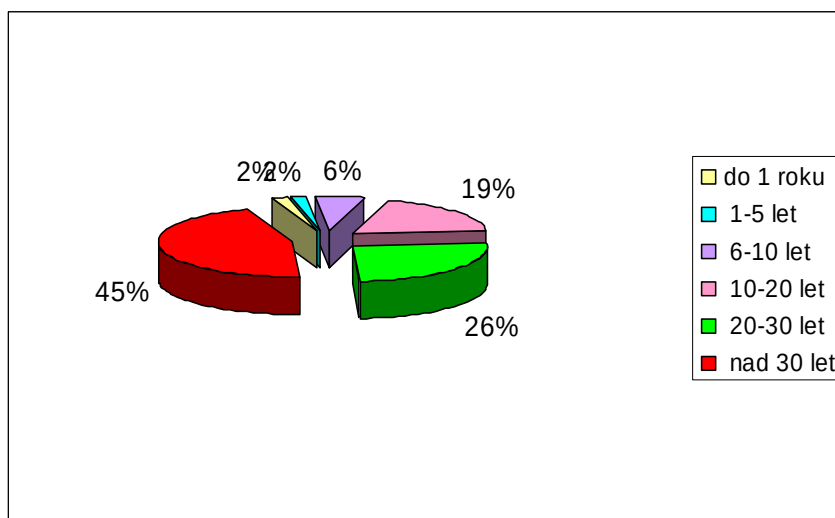
Graf 2 Vztah občanů k městu Jindřichův Hradec

71 % (143 osob) dotazovaných bydlí v Jindřichově Hradci ve vlastním domě nebo bytě a má zde trvalé bydliště. 21% (43 osob) má ve městě také trvalé bydliště, ale bydlí v nájmu. Pouhých 8% (17 osob) jsou vlastníky rekreačního objektu.

Otázka č. 2: Jak dlouho již v tomto městě pobýváte?

Graf 3 Jak dlouho žijete v tomto městě?

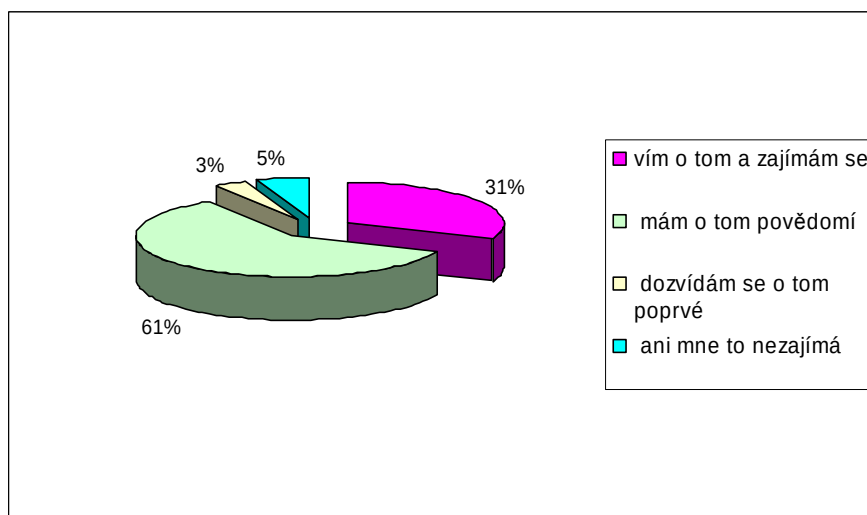

Nejvíce z dotazovaných zvolilo možnost „nad 30 let“ a to celkových 45% (92 osob). Druhou nejčastější odpovědí byla možnost „20-30 let“, kterou uvedlo 26% respondentů (53 osob). V rozpětí 10-20 let žije ve městě 19% (38 osob) a 6% osob uvedlo 6-10 let.

Občané žijící zde v rozmezí 1-5 let a nově přistěhovalí občané, kteří zde bydlí méně než 1 rok tvoří shodně 2%.

Otázka č. 3: Víte o tom, že historická část Vašeho města byla prohlášena před časem městskou památkovou rezervací?

Graf 4 Prohlášení Jindřichova Hradce za MPR

Více než polovina respondentů – celých 61% (122 osob) má povědomí o tom, že v centru města byla vyhlášena MPR. 31% dotazovaných (63 osob) ví o tomto prohlášení. 5% (11 osob) toto prohlášení MPR nezajímá a 3% (7 osob) respondentů se to dozvídá poprvé. Průzkum byl tedy přínosný i z informativního hlediska.

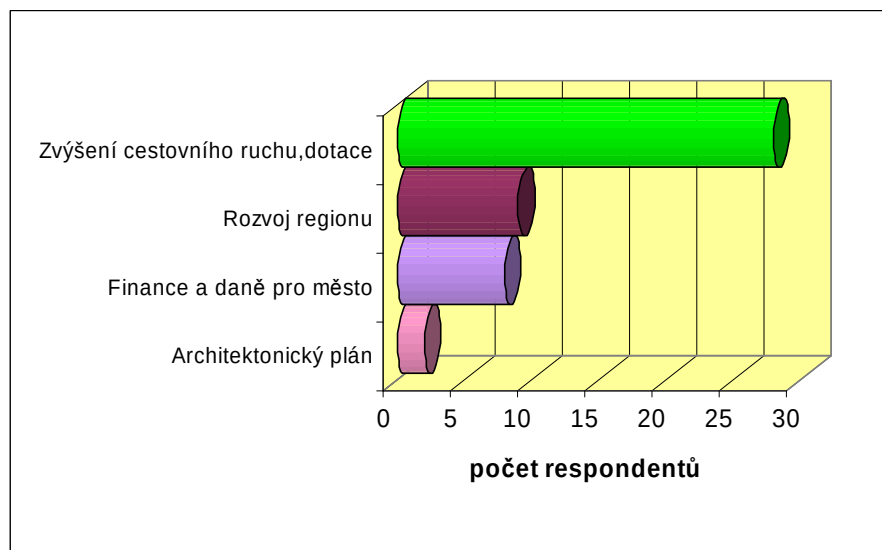
Otázka č. 4: Máte představu, jaké výhody to Vašem u městu přináší?

Tabulka 8 Výhody vzniku MPR Jindřichův Hradec

Odpověď	Počet	Procento
Nevím	37	18%
Tuším, ale nevím nic konkrétního	119	59%
Vím, jako příklad uvedu	47	23%

Nejvíce respondentů – celých 59% (119 osob) uvedlo, že tuší, jaké výhody městu MPR přináší, ale neví nic konkrétního. Možnost „Nevím“ zvolilo 18% (37 osob). 23% (47 osob) vědělo co MPR městu přináší a bylo schopno uvést příklad viz následující graf č.4

Graf 5 Příklady výhod vzniku MPR Jindřichův Hradec

Nejvíce respondentů 60% (28 osob) uvedlo, že výhodou vzniku MPR je zvýšení cestovního ruchu a možnost čerpání dotací. 19% (9 osob) uvedlo jako příklad výhody rozvoj jindřichohradeckého regionu. Podle názoru 17% (8 osob) přináší MPR finance a daně městu. Nejméně respondentů – s počtem 4% (2 osoby) uvedlo, že díky MPR má město architektonický plán.

Otázka č. 5: Máte představu, jaké nevýhody to Vašemu městu přináší?

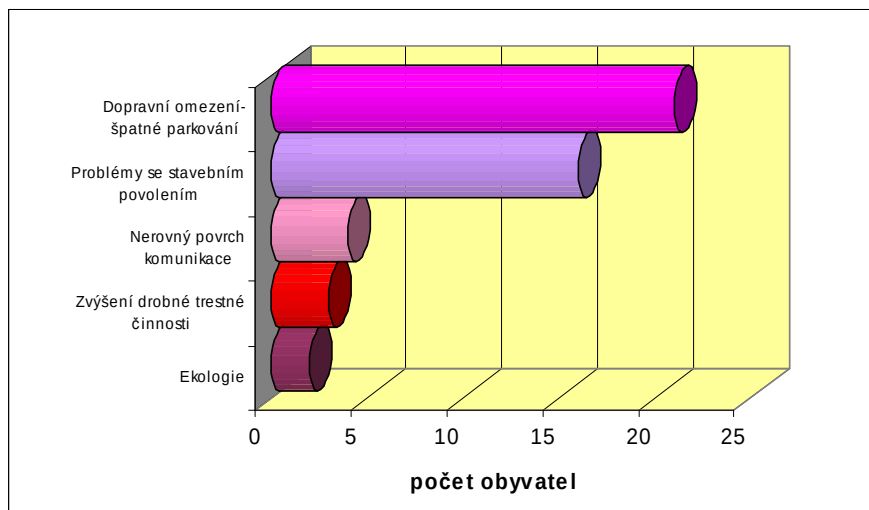
Tabulka 9 Nevýhody vzniku MPR Jindřichův Hradec

Odpověď	Počet	Procento
Nevím	84	41%
Tuším, ale nevím nic konkrétního	73	36%
Vím, jako příklad uvedu	46	23%

Možnost „Nevím“ zvolilo nejvíce respondentů – celkových 41% (84 osob). Druhou nejčastější odpovědí byla odpověď „Tuším, ale nevím nic konkrétního“. 23% respondentů znalo některou z nevýhod MPR a bylo ji schopno uvést. Nejvíce z těchto respondentů – celých 45% (21 osob) uvedlo jako problém špatné parkování a dopravní omezení. Dalších 35% (16 osob) vnímá jako nevýhodu MPR problémy při získávání stavebního povolení. Téměř se shodným výsledkem se umístilo 9% (4 osoby), které si

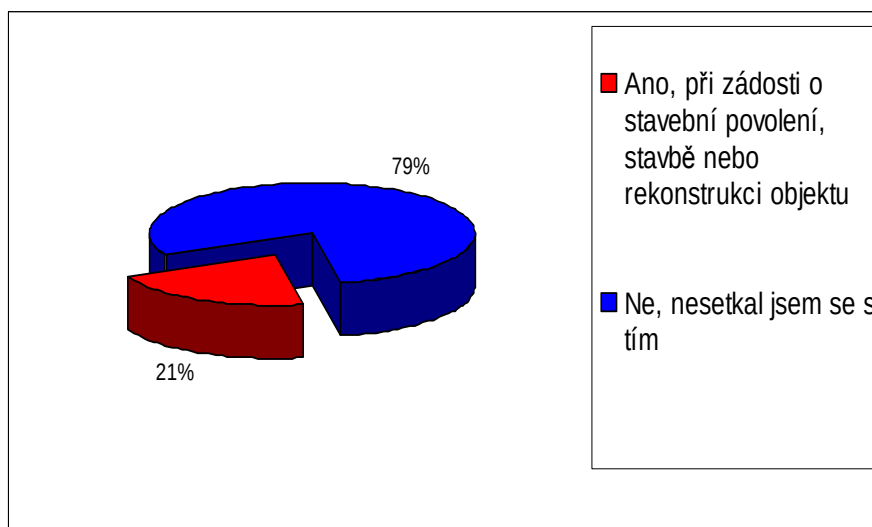
stěžovaly na nerovný povrch komunikace – tak zvané kočičí hlavy, 7% (3 osoby) pociťují nárůst drobné trestné činnosti z důvodu nárůstu cestovního ruchu ve městě. S nejmenším počtem 4% (2 osoby) vnímají jako nevýhodu problémy s odpadky, ekologií.

Graf 6 Příklady nevýhod vzniku MPR Jindřichův Hradec

Otázka č. 6: Setkal jste se již při jednání s úřady s tím, že část Vašeho města je prohlášena jako MPR?

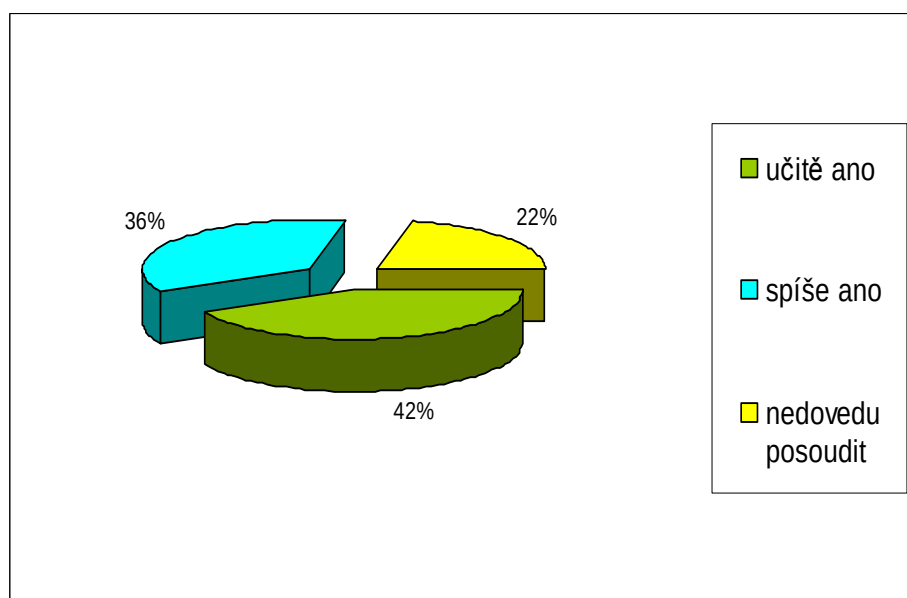
Graf 7 Setkání občanů s prohlášením města za MPR při jednání s úřady

Při jednání s úřady se 79% respondentů nesetkalo s tím, že je město prohlášeno jako MPR. Naopak 21% dotazovaných (42 osob) se setkalo při jednání s úřady s tím, že centrum je prohlášené za MPR, a to při žádosti o stavební povolení.

Otázka č. 7: Prohlášení části Vašeho města MPR přínos či nikoliv?

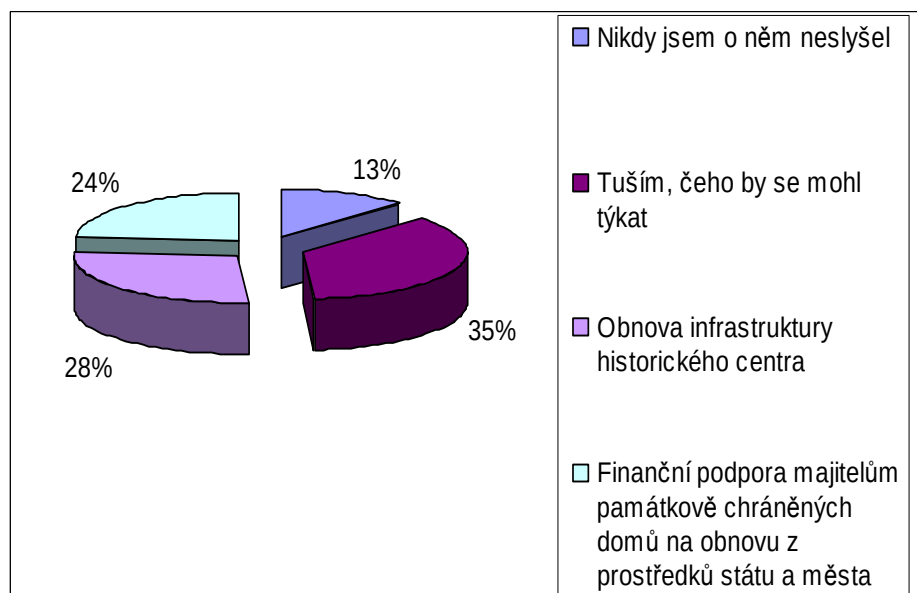
Graf 8 Názory občanů na přínos MPR pro město

42% (86 osob) zvolilo odpověď „určitě ano“ a 36% dotazovaných (72 osob) „spíše ano“. Zbýlých 22% (44 osob) nedovede situaci posoudit. Odpovědi „spíše ne“ a „určitě ne“ nebyly ani v jednom případě zvoleny.

Otázka č. 8: Již 15 let je v České republice realizován Program regenerace MPR a MPZ. Máte představu o tom, čeho se tento program týká?

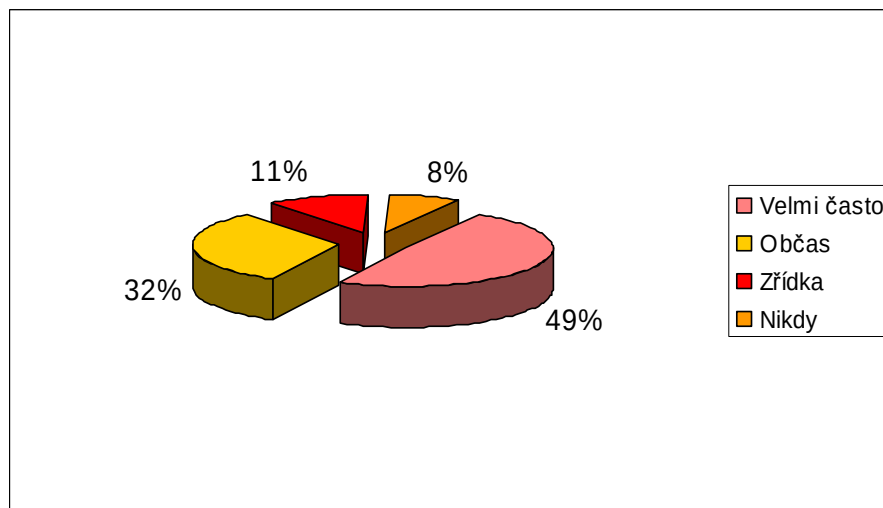
Graf 9 Povědomí občanů města o MPR

Nečastější odpovědí bylo „Tuším, čeho by se mohl týkat“ Program MPR a to 28% (73 osob). Správnou variantu odpovědi, že se jedná o finanční podporu majitelům památkově chráněných domů na obnovu z prostředků státu a měst, zvolilo 24% (56 osob). Variantu že „Jde o obnovu infrastruktury historického centra města“ uvedlo 28% respondentů A 13% o Programu MPR nikdy neslyšelo.

Otázka č. 9: Setkal jste se ve Vašem městě s lidmi, kteří do města přijeli prohlédnout si historické centrum města?

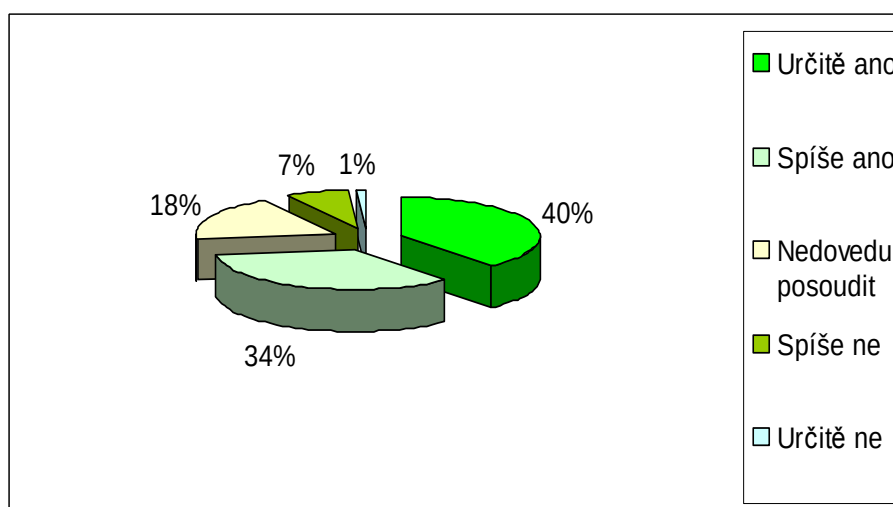
Graf 10 Setkání občanů s turisty a návštěvníky historického centra města

Na tuto otázku 49% (100 osob) dotazovaných odpovědělo, že velmi často. Druhou nejčastější odpovědí se stala možnost „občas“ a to s 32% (64 osob). 11% (23 osob) uvedlo, že zřídka a pouhých 8% (16 osob) se nikdy nesetkalo s turisty ve městě.

Otázka č. 10: Myslíte si, že se starosta a zastupitelstvo města zajímají o problémy spojené s památkovou ochranou Vašeho města?

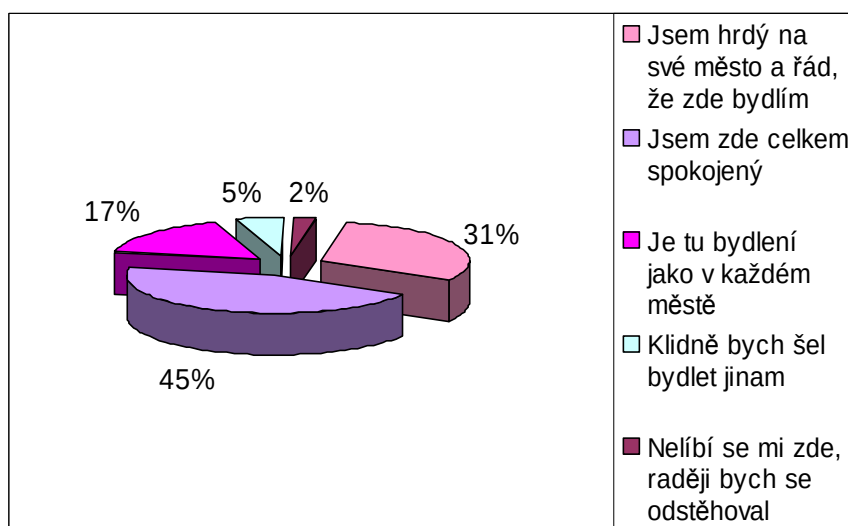
Graf 11 Názory občanů na zájem městské správy o problémy památkové ochrany

Celkových 40% (79 osob) zastává názor, že se starosta a zastupitelstvo měst zajímají o problémy spojené s MPR. 34% (70 osob) zvolilo možnost „Spíše ano“. Na třetím místě, co se týče častosti odpovědi, se s 18% (37 osob) umístila možnost „Nedovedu posoudit“. 7% (15 osob) si myslí, že se spíše nezajímají a pouze 1% (2 osoby) jsou toho názoru, že se starosta a zastupitelstvo města určitě o problémy MPR nestarají.

Otázka č. 11: Můžete charakterizovat Váš vztah k městu, kde trvale nebo občas bydlíte?

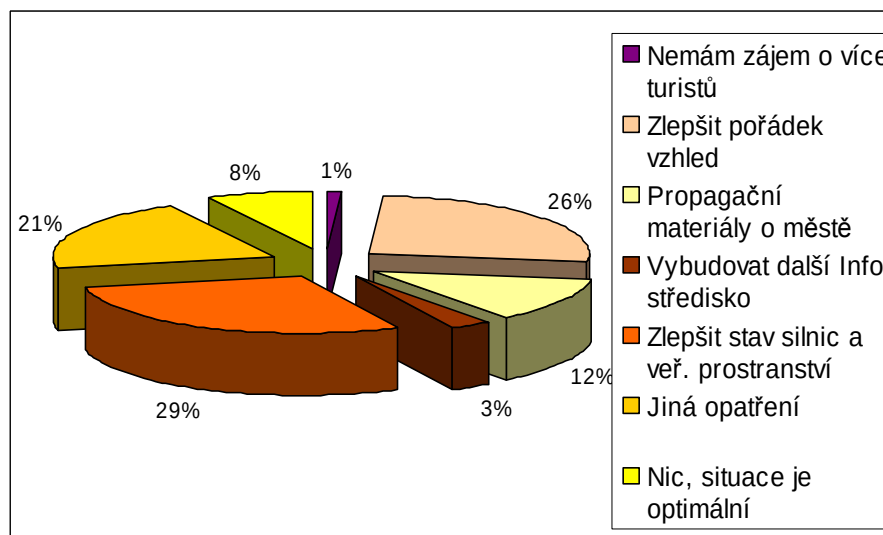
Graf 12 Vztah k městu kde trvale bydlíte

Nejvíce respondentů 45% (91 osob) je s bydlením ve městě celkem spokojeno, považují ho za celkem ucházející. O něco méně 31% občanů je hrdých na své město a rádi v něm bydlí. 17% (34 osob) dotazovaných vnímají bydlení v Jindřichově Hradci jako v každém jiném městě. Pouhých 5% (11 osob) respondentů je lhostejných a klidně by bydleli i v jiném městě. 2% (5 osob) by se nejraději odstěhovalo, protože se jim v Jindřichově Hradci nelíbí.

Otázka č. 12: Co by mělo Vaše město udělat pro to, aby k Vám lidé jezdili na výlety a jako turisté ve větší míře než dosud?

Graf 13 Zvýšení cestovního ruchu ve městě

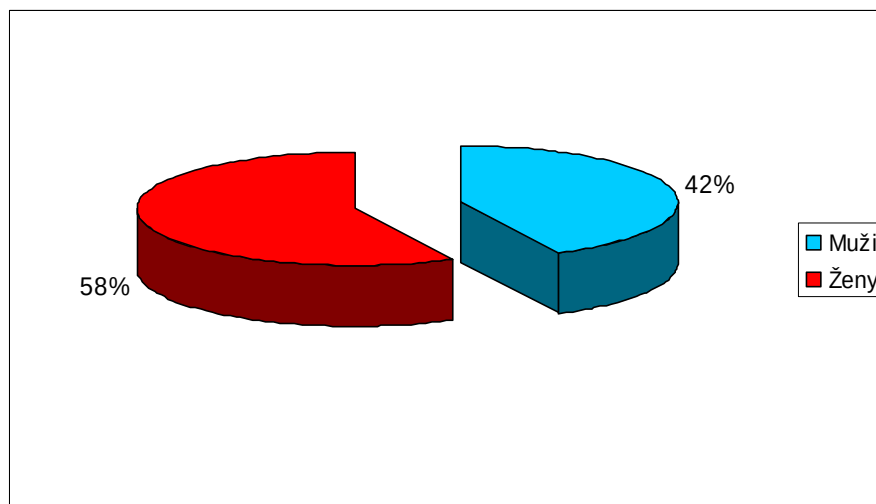

Nejméně a to 1% (2 osoby) nemají zájem na tom, aby do města jezdilo více turistů. 26% dotazovaných by vidělo možnost v přilákání turistů a návštěvníků ve zlepšení pořádku a vzhledu města. 12% (31 osob) by bylo pro vydávání více propagačních tiskovin o městě. 3% (8 osob) si myslí, že by bylo dobré vybudovat další Informační středisko. Nejvíce respondentů zvolilo možnost „Zlepšit stav silnic a veřejných prostranství“ a to celých 29% (74 osob). Podle 8% (20 osob) je situace ve městě optimální a není potřeba dělat žádná opatření, avšak jiná opatření by zvolilo 26% (53 osob). Tito respondenti uváděli, že by se město mělo více prezentovat na veletrzích cestovního ruchu, vybudovat více cyklostezek, golfové hřiště, horolezeckou stěnu nebo například kemp v okolí města, dále by město podle názoru obyvatel mělo mít více dětských hřišť a akcí pro děti a pro trávení volného času. Jindřichův Hradec by také podle názorů měl podporovat místní úzkokolejku a rozvoj místních podnikatelů, či zlepšit dopravní situaci ve městě. Třikrát se objevila odpověď „vyhnat vietnamské obchodníky a bezdomovce, je to ostuda města“.

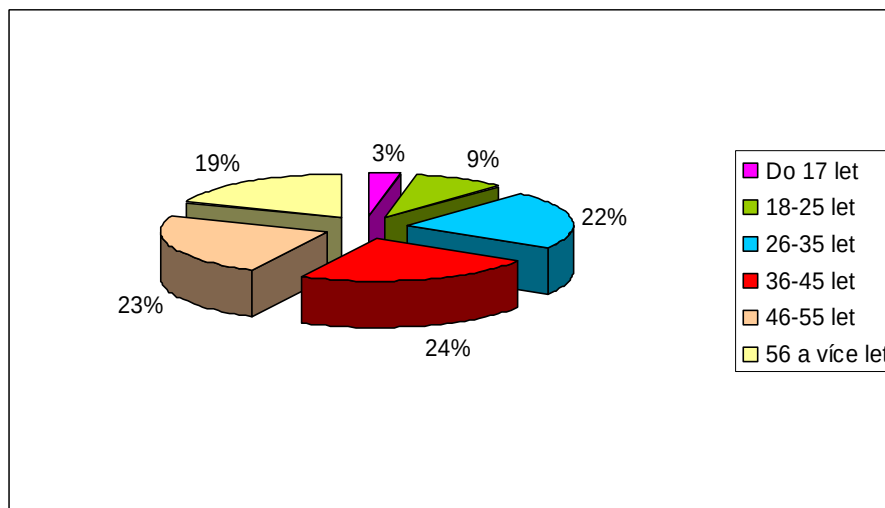
Otázka č. 13: Údaje o Vás

V dotazníkovém průzkumu bylo z celkového počtu 203 respondentů osloveno 86 mužů (42%) a 117 žen (58%).

Graf 14 Pohlaví respondentů

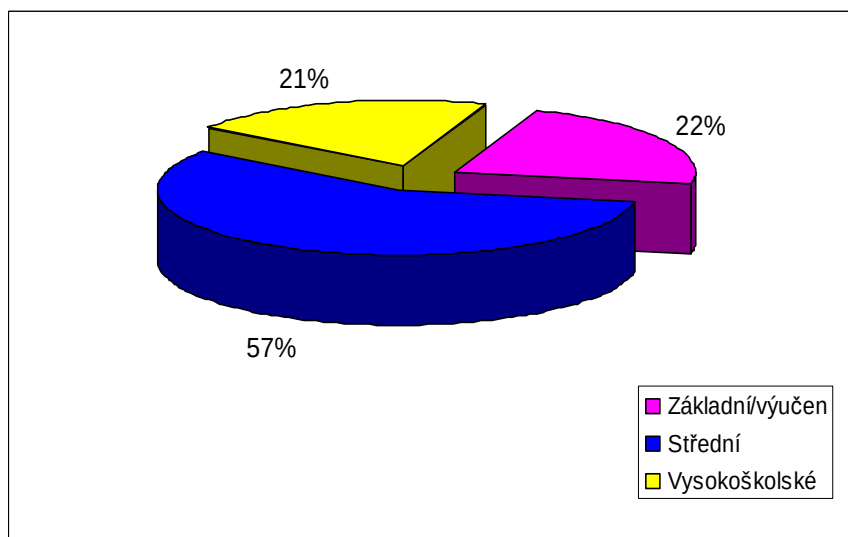

Graf 15 Věkové rozložení respondentů

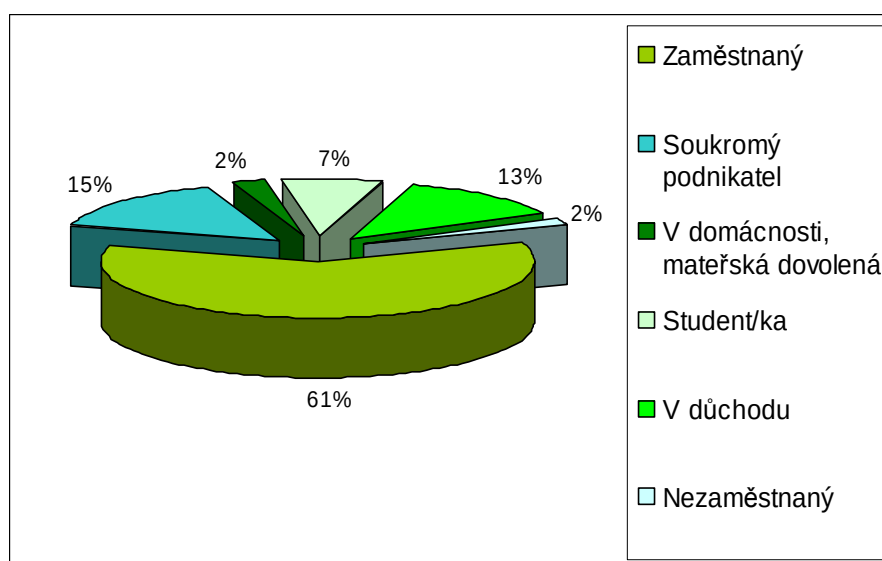
Nejvíce z oslovených respondentů bylo ve věku 36-45 let (48 osob), o 1% méně se 23% (47 osob) byli osloveni občané ve věku 46-55 let a 22% (45 osob) 26-35 let. 19% (39 osob) bylo starších 56 let. Naopak nejmladších účastníků dotazníkového šetření ve věku do 17 let byla pouhá 3% (6 osob). S 9% (18 osob) skončila věková skupina v rozmezí 18-25 let.

Graf 16 Vaše nejvyšší dokončené vzdělání

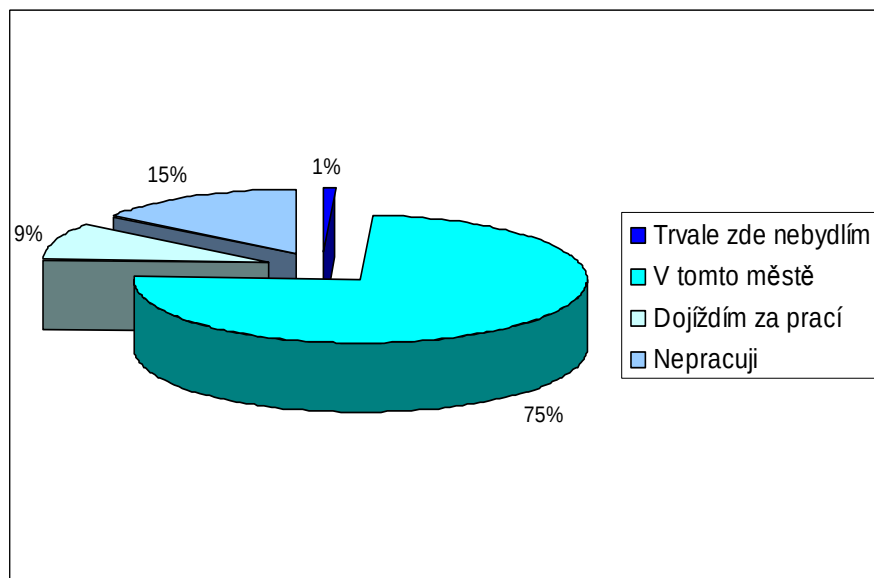
Nejvíce dotazovaných a to celých 57% (116 osob) mělo jako nejvyšší dokončené vzdělání střední. Toto zkoumání dopadlo podle našeho očekávání, protože podle statistik je nejvíce osob v naší zemi se vzděláním středoškolským. Zajímavým jevem je ovšem podíl vysokoškolsky vzdělaných respondentů. Statistiky uvádějí, že v naší společnosti je asi 9% vysokoškolsky vzdělaných lidí, ovšem v tomto zkoumání bylo dotazováno 21% takto vzdělaných lidí. 22% respondentů uvedla jako jejich nejvyšší dosažené vzdělání základní nebo vyučení.

Graf 17 Vaše zaměstnání

Soukromě podnikající tvořily 15% (31 osob) dotazovaných naopak podle předpokladu bylo nejvíce respondentů zaměstnanci a to v počtu 61% (122 osob). Dotazovaných v důchodu je celkem 13% (26 osob). 7% (15 osob) je studentů. A se shodně 2% se umístili osoby v domácnosti nebo na mateřské dovolené (5 osob) a nezaměstnaní (4 osoby).

Graf 18 Místo výkonu zaměstnání

Největší zastoupení 78% (158 osob) mají respondenti pracující v Jindřichově Hradci. Naopak nejmenší zastoupení 1% (2 osoby) obsadili dotazovaní, kteří ve městě trvale nebydlí. 10% (20 osob) dojíždí za prací a 11% (23 osob) nepracuje.

8.2. Názory veřejné správy a památkového ústavu

Z představitelů samosprávy města Jindřichův Hradec byl osloven pan místostarosta pan Alfred Němec, z Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích byl proveden řízený rozhovor s panem Ing. arch. Václavem Bouškou.

Dotazník pro představitele samosprávy MPR a pro představitele pobočky NPÚ jsou uvedeny v přílohách.

Řízený rozhovor s představitelem samosprávy MPR místostarostou Alfredem Němcem

Na základě řízeného rozhovoru byly zjištěny následující informace. Pan místostarosta je muž stáří 56 let se středoškolským vzděláním, pobývajícím ve městě více než 30 let. Uvedl, že prohlášení centra města za MPR bylo v roce 1987. Město má zpracovanou územně-plánovací dokumentaci pro území MPR a to územní plán a regulační plán, také má zpracovaný plán rozvoje města z roku 2003. Ve městě působí velmi aktivně komise regenerace. Pan Němec se domnívá, že prohlášení MPR bylo pro město Jindřichův Hradec opravdovým přínosem a sám se také aktivně zajímá o problémy v oblasti památkové péče ve městě. Podle názoru pana místostarosty je díky památkové ochraně snadnější cesta k dotacím a grantům, jako výhodu udává pevnější postavení stavebního úřadu. Naopak nevýhody vidí v komplikacích v dopravě a obtížnou záchranu památek ve vlastnictví soukromých osob. Jindřichův Hradec je pověřeným městským úřadem a tudíž nemá problémy s jednáním o památkové ochraně s městským úřadem. Zkušenosti s jednáním o památkové ochraně města s památkovým úřadem pan Němec vnímá jako ty nejlepší. Jednání o památkové ochraně města s Krajským úřadem označuje jako převážně dobré. Pan místostarosta se velmi často setkává s lidmi, kteří si přijeli prohlédnout historické centrum města. Podle jeho názoru by město mělo pro zvýšení cestovního ruchu poskytovat větší kvalitu služeb, především pak v možnosti trávení volného času.

Řízený rozhovor s představitelem pobočky Národního památkového ústavu v daném kraji zodpovědného za danou MPR Ing. arch. Václavem Bouškou.

Pan architekt je muž spadající do věkové kategorie 56 a více let s vysokoškolským vzděláním. V ústavu pracuje v rozmezí 6-10 let. Jím spravované město Jindřichův Hradec bylo prohlášeno MPR v roce 1987 výnosem MKČSR č. j.: 16417/87-VI/I ze dne 21. 12. 1987 a myslí si, že je to pro město velkým přínosem. Podle jeho názoru se představitelé města určitě zajímají o problémy spojené s jeho památkovou ochranou. Pokud by měl říci, jaké výhody městu památková ochrana přináší, je to především možnost případného čerpání finančních prostředků z dotačních titulů MK ČR, kraje i evropských fondů, zvýšení prestiže sídla, posílení společenské funkce v regionu, zhodnocení programu regenerace sídla, díky regulaci pak zlepšení péče o uchování

architektonického, urbanistického a kulturního dědictví, dále zvýšení cestovního ruchu. Pokud by měl naopak zmínit nevýhody, podle jeho názoru památková ochrana formuluje různé stupně regulačních a limitujících prvků v daném území. V některých případech dochází ke střetu zájmů jak veřejných tak soukromých subjektů. Postoje, které zaujímají obyvatelé města k návštěvám pana architekta, pokynům a rozhodnutím on sám nevnímá jako rozhodnutí, ale spíše doporučení a stanovení způsobu ochrany. Postoje obyvatel jsou vesměs pozitivní – kladné. Představitelé města zaujímají k návštěvám, pokynům a rozhodnutím pana architekta Boušky kladný a vstřícný postoj, především proto, že on sám je stálým členem odborných komisí města. Zkušenosti s jednáním o památkové ochraně s pověřeným městským úřadem zodpovědným za památkovou péči v Jindřichově Hradci má velmi pozitivní. Pan architekt Bouška si především chválí velmi dobrou spolupráci, založenou na vzájemné důvěře a společných konzultacích. Pokud by se měl vyjádřit ke zkušenostem s jednáním o památkové ochraně s Krajským úřadem, označil by je za velmi dobré. Pan architekt Bouška se v Jindřichově Hradci často setkává s lidmi, kteří si do města přijeli prohlédnout historické stavby. Podle jeho názoru není potřeba žádných opatření pro to, aby do města jezdilo více turistů a výletníků, myslí si, že situace je optimální.

8.3. SWOT analýza

SWOT analýza doslovně znamená počáteční písmena anglických slov Strengths (silné stránky), Weakness (slabé stránky) Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). Tato analýza pomáhá stanovit jak potenciál města Jindřichův Hradec, tak i jeho nedostatky.

Silné stránky

Historické památky:

- Prohlášení jako jedné z prvních MPR v České republice
- Třetí největší zámecký komplex v České republice
- Krýzovy jesličky - největší dochovaný mechanický betlém na světě
- Historická úzkokolejná dráha
- Různé stavební slohy – románský sloh, gotika, renesance, baroko

Kultura a vzdělání:

- Muzeum Jindřichohradecka – síň Emy Destinové, kolekce ručně malovaných terčů, expozice knižní kultury a jiné
- Národní muzeum fotografie
- Kulturní program v prostorách zámku
- Univerzita VŠE – ekonomická fakulta

Přírodní prostředí:

- Městské parky
- Rybníky Velký a Malý Vajgar a naučná stezka kolem těchto rybníků
- Biosférická rezervace CHKO Třeboňsko

Doprava:

- Historická úzkorozchodná dráha Jindřichův Hradec - Bystřice
- Železniční trať České Budějovice - Brno
- Pěší zóny v centru města

Sport:

- Plavecký stadion, aquapark, cyklistické trasy

Slabé stránky

- V blízkém okolí Jindřichova Hradce není kemp
- Obchody s levným textilem v centru města
- Ztížený průjezd městem ovlivněný MPR

Příležitosti

- Zvýšení propagace města, především jeho účast na mezinárodních veletrzích CR
- Rekonstrukce plaveckého stadionu díky regionálním OP
- Ubytování – zvýšit kapacitu 3 a 4* hotelů, vystavění kempu
- Rozšíření cyklostezek
- Investice do úzkorozchodné dráhy
- Podpora menších podnikatelů
- Více možností trávení volného času – vystavění golfového hřiště, horolezecké stěny, dětských hřišť

Hrozby

- Vandalismus – ničení omítek spreji
- Růst drobné trestné činnosti s nárůstem CR
- Nedostatek parkovacích míst v centru
- Problémy se zvýšenou produkcí odpadů s nárůstem CR
- Nárůst osobního prodeje v centru města, který je vnímán negativně některými návštěvníky

8.4. Shrnutí

Dotazníkový průzkum ukázal, že respondenti jsou spokojeni s bydlením ve městě, mnoho z oslovených je hrdých na své město. Většina respondentů bydlí ve vlastním domě nebo bytě. 58% respondentů byly ženy a 42% muži.

Téměř všichni dotazovaní ví o MPR, která v Jindřichově Hradci byla prohlášena. 74% dotazovaného obyvatelstva si myslí, že toto prohlášení MPR je pro město přínosem. Jako výhody uvedli především zvýšení cestovního ruchu, rozvoj regionu, finance a daně pro město. Naopak jako nevýhody pocítují především dopravní omezení a omezené parkování především v centru města, problémy se získáváním stavebního povolení a nemožnost modernizace z důvodu zachování celkového historického rázu MPR. Jako další nevýhody vidí nárůst drobné trestné činnosti nebo problémy s větší produkcí odpadů v rámci nárůstu cestovního ruchu ve městě a nerovný povrch silnic – tak zvané kočičí hlavy.

Čtvrtina obyvatel ví přesně co je Program regenerace MPR a MPZ. Většina obyvatel se při jednání s úřady nesetkala s tím, že by město bylo MPR. Setkala se s tím pouze čtvrtina a to v případě žádosti o stavební povolení pro rekonstrukci nebo stavbu. Obyvatelé se často setkávají s lidmi, kteří si do města přijeli prohlédnout historické centrum. Domnívají se, že více turistů by přilákalo zlepšení pořádku a vzhledu města, zlepšení silnic, vydávání více propagačních tiskovin, výstavba kempu, golfového či dětského hřiště, více služeb pro trávení volného času. Zájem starosty a zastupitelstva

města o problémy spojené s MPR je hodnocen pozitivně. Většina obyvatelstva má ráda Jindřichův Hradec, s bydlením je spokojeno a jsou hrdí na své město.

Podle zástupce veřejné správy by město mělo pro zvýšení cestovního ruchu poskytovat větší kvalitu služeb, především pak v možnosti trávení volného času. Zástupce Národního památkového ústavu by nedělal žádná opatření pro to, aby do města jezdilo více turistů a výletníků, myslí si, že situace je optimální.

9. Závěr

Cílem této práce bylo zjistit postoje veřejné správy a občanů MPR Jindřichův Hradec. V první obecné části práce byla podrobně rozebrána památková péče jak v České republice, která je dána především zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, tak i na mezinárodní úrovni. Velkým přínosem pro tuto oblast je jistě možnost čerpání dotací a grantů z rozpočtu města, kraje, ministerstva či od Evropské unie. Velice přínosnými jsou Programy na záchranu a regeneraci kulturního dědictví, o které se mohou ucházet všechna historická města či vlastníci nemovitostí a mohou tak svou podobu zachovat pro sebe, turisty i návštěvníky z Čech i zahraničí a především pro následující generace.

Práce je především zaměřena na MPR Jindřichův Hradec. Je zde podrobněji popsána historie města, jehož počátky jsou datovány již 10. stoletím. Město se nachází v nádherné přírodě jižních Čech, tolik vyhledávanou mnoha výletníky i turisty.

SWOT analýza by měla pomoci dalšímu rozvoji města, především zvýšení cestovního ruchu v této oblasti. Například výstavbou dalších cyklostezek či kempů a golfového hřiště. Město láká také příznivce historických vláček – Jindřichohradeckou úzkorozchodnou dráhou. Analýza by měla také pomoci k odstranění nedostatků města jako jsou například problémy s parkováním, nárůstem drobné trestné činnosti, či se získáním stavebního povolení.

Programem regenerace MPR Jindřichův Hradec se zabývá druhá – experimentální část. V sekundárním výzkumu jsou uvedeny základní údaje o vzniku MPR Jindřichův Hradec a její již dlouholeté existenci. Uveřejněny jsou také dotace, které město na obnovu historického jádra vyčlenilo částky z rozpočtu kraje, MK ČR, či ze statutárních fondů Evropské unie. Podrobně jsou vyjmenovány památky, na jejichž obnovu byly získané finanční prostředky použity. Veřejná správa města se po stránce památkové péče městu opravdu věnuje, pociťují to i samotní obyvatelé města. A bylo by opravdu dobré, aby v tomto trendu pokračovali i následující – budoucí představitelé státní správy. Z pohledu státní správy je ale bohužel problém komunikace s vlastníky památkových objektů. Někteří na názory oddělení památkové péče či Národního památkového ústavu neberou zřetel. Městský architekt uvedl, že kritéria pro dotace jsou kompromisem mezi nálehavostí obnovy a solidností investora. Dotace má smysl jen tam, kde ji investor

dovede využít v souladu se zásadami památkové péče. Nemá smysl dotovat investice, které památku znehodnocují a není možné se nechat vydírat investory, kteří poukazují na špatný stav památky a přitom pro její záchranu nevyvíjí žádnou snahu. Pro zachování stejného a celistvého rázu MPR jsou doporučení pro rekonstrukce objektů od památkářů velmi důležité. Bohužel se výše dotací stále snižuje. V minulosti činily až 5,4 milionu za rok, nyní jsou cca necelé dva miliony korun a to především proto, že Program regenerace MPR a MPZ se stále rozšiřuje a je bohužel dotován stále méně penězi. Přesto tyto dotace z Programu pro MPR Jindřichův Hradec jsou jedny z největších částek v republice. Městu velice pomohlo loňské vítězství titulu „Historické město roku“, které na obnovu památek přineslo 1 milion korun navíc.

Obyvatelé vidí prohlášení města Jindřichův Hradec za MPR jako přínosnou pro jejich město, na druhou stranu ale vidí stejně velké nevýhody, které MPR přináší. Své město ale mají rádi a část občanů je na něj i právem hrdá. Tímto bylo dosaženo hlavního cíle, a to zjištění postoje občanů.

Město Jindřichův Hradec by mělo nadále pokračovat v památkové péči a obnově dalších objektů. Město si se svým zachovalým historickým rázem může jistě určitými výše zmíněnými kroky zvýšit atraktivitu. Investice do vzhledu a pořádku pak ve městě vytvoří příjemné prostředí i pro jeho obyvatele. Nezbytným prostředkem pro zvýšení cestovního ruchu ve městě je jeho propagace - ať už na veletrzích či publikační činností.

10. Seznam použitých zdrojů

1. Ministerstvo kultury České republiky. Návrh věcného záměru zákona o památkovém fondu [online]. c2007 [cit. 2009-05-03]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatky/ma_korn7kvj3bac.pdf>.
2. Národní památkový ústav. Státní ústav památkové péče. Historie a vývoj [online]. c2003-2009 [cit. 2009-05-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.npu.cz/npu/souhrn/>>.
3. ZÍDEK, Martin. KLUSON, Jiří. Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem. Praha: ABF. 2005: ISBN 80-86905-10-1
4. Město Jindřichův Hradec. Oddělení památkové péče [online]. C2007 [cit. 2009-05-11]. Dostupné na WWW: <http://www.jh.cz/cz/_mestsky_urad/odbory/rozvoj/_cleneni/pam_pece.html?synchronizace=1>.
5. Národní památkový ústav. Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči [online]. c2003-2009 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.npu.cz/pp/dokum/legisl/pamzak/>>.
6. International Council on Monuments and Sites. About ICOMOS [online]. c2008 [cit. 2009-05-09]. Dostupné na WWW: <<http://www.international.icomos.org/about.htm>>
7. Europa Nostra. About Europa Nostra [online] c2009 [cit. 2009-05-08]. Dostupné na WWW: <http://www.europanostra.org/OS/lang_en/index.html>.
8. Ministerstvo kultury České republiky. Zásady pro užití neinvestičních prostředků z rozpočtu MK stanovených pro program „Podpora pro památky UNESCO“ [online]. c2008 [cit. 2009-05-06]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatky/granty-a-dotace/Program-Podpora-pro-pamatky-UNESCO.pdf>
9. Ministerstvo kultury České republiky. Podpora obnovy kulturních památek [online]. c2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2432>>.

10. Ministerstvo kultury České republiky. Dotace občanským sdružením [online]. c 2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2432>>.
11. Ministerstvo kultury České republiky. Havarijní program [online]. c2007 [cit. 2009-04-30]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=428>>.
12. Ministerstvo kultury České republiky. Program regenerace MPR a MPZ [online]. c2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=429>>.
13. Ministerstvo kultury České republiky. Program regenerace MPR a MPZ [online]. c2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=429>>.
14. Ministerstvo kultury České republiky. Program péče o vesnické památkové rezervace a krajinné památkové zóny [online]. c 2007 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=430>
15. Ministerstvo kultury České republiky. Program restaurování movitých kulturních památek [online]. c2007 [cit. 2009-04-30]. Dostupné na WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=432>>.
16. Ministerstvo financí České republiky. Pravidla pro implementaci finančních mechanismů [online]. c 2008. [cit. 2009-05-02]. Dostupné na WWW: <http://mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/C-EEA-PaP_070607_pdf.pdf>
17. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Strukturální fondy Evropské unie [online]. c2003-2007 [cit. 2009-05-02] Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>.
18. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Programy 2007-2013. [online]. c2003-2007 [cit. 2009-04-30]. Dostupné na WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.
19. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Regionální operační programy [online]. c 2003-2007 [cit. 2009-04-29]. Dostupné na WWW:

< <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/810a501c-e85f-4e99-92f3-d1824296f1d4/Regionalni-operacni-programy>>.

20. Oficiální stránky města Jindřichův Hradec. Česká inspirace [online]. c2004 [cit. 2009-04-25]. Dostupné na WWW:

<http://www.jh.cz/cz/_organizace/spoluucast/inspirace.html?synchronize=1>.

21. Oficiální stránky města Jindřichův Hradec. Historická pokladnice [online]. c2008 [cit. 2009-04-20]. Dostupné na WWW:

<http://www.jh.cz/cz/_turistika/_pokladnice.html>.

22. Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Historické město roku 2007 [online]. c 2008 [cit. 2009-05-01]. Dostupné na WWW: <<http://shscms.cz/soutez-o-cenu-programu-regeneracej%20rok%202007.html>>

Přílohy

- A. Dotazník pro obyvatele MPR Jindřichův Hradec
- B. Dotazník pro představitele samosprávy
- C. Dotazník pro představitele pobočky Národního památkového ústavu
- D. Organizační schéma pracoviště NPÚ České Budějovice
- E. Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec; Mariánský sloup nejsvětější trojice
- F. Stará radnice; Kostel svatého Jana Křtitele
- G. Langrův dům; Landfrasova tiskárna
- H. Pivovar a mlýn; Kostel nanebevzetí Panny Marie
- I. Kulturní dědictví jižních Čech; Historické město roku 2007 – Jindřichův Hradec
- J. Mapa jižních Čech